

Konstprojekt 2017

Stockholms
stad

Stockholm konst
Stockholms konstråd

Konstprojekt 2017

Innehåll

PROJEKT	SID
Alviksskolan	6
Byängsparken	10
Farsta grundskola	16
Fredsborgsparken	20
Förskolan Blombacka	24
Förskolan Fågelboet	28
Förskolan Lilla Tensta	32
Grimstahallen	36
Gullingskolan	38
Henriksdalsverket	42
Herrängens skola	46
Hornstulls servicehus	50
Husarviksparken	58
Hägerstenshamnens skola	62
Kistahöjdens förskola	66
Lindeskolan	70
Långbrodalsskolan	76
Rinkebyterrassen	80
Storängstorget	86
Ulvsundavägen	90
MURALMÅLNINGAR	
Fiskargatan, Mosebacke	94
Stövargatan, Rågsved	98
Ragvaldsgatan, Södermalm	100
DESSUTOM	
Marja Kanervo på Engelbrektsplan	102
Fountain	106
Järvafältet	108
Ljudbänken	114
Next Stop Brunkebergstorg	116
Beth Laurin i Värberg	120

Förord

Det är med stolthet som jag blickar tillbaka på Stockholm konstns verksamhet under 2017 och ser att antalet färdigställda projekt med råge överskrider siffran för 2016 – och då talar vi både om projekt tillkomna genom den så kallade enprocentsregeln och egna projekt genererade av extramedel avsatta just för konst.

Verksamheten rullar på (just nu har vi 120 projekt igång) och jag vill varmt tacka den lilla fasta personalen samt harangera alla våra beställare som gjort detta möjligt. Samtidigt vill jag lyfta på hatten för våra duktiga externa konstprojektledare som slussar konsten rätt i ofta komplexa byggprocesser. Sist men inte minst min djupaste respekt till alla konstnärer som ser till att stora som små stockholmare får sig till livs något annat, något mer, än bara det man kan förvänta sig ute i våra offentliga rum.

Det spännande med en avdelning som Stockholm konst är själva den dynamiska rörelsen över konstens vida fält: från Jeppe Heins storslagna vattenkonst i Norra Djurgårdsstaden, över tvillingarna Os Gemeos muralmålning på Fiskargatan, till Byggstudios bokstavsvägg för småtingar i förskolan Lilla Tensta, deras tredje och sista ”prototypförskoleprojekt”. Allt är sålunda möjligt, bara lust, vilja och mod finnes.

Under 2018 kommer Stockholm konst att tas vidare ytter-

ligare ett steg. Efter åtta år är min tid som chef för Stockholm konst över, och jag kommer nu att koncentrera mig på Liljevalchs och dess tillbyggnad. En ny chefstjänst kommer att utlysas och en ny egen organisation riggas under kulturförvaltningens ledning. Utvecklingen är naturlig på grund av avdelningens expansion, men också ett svar på en mångårig tvist kring tolkningen av LOU, där jag och Stockholm konst med excellent stöd av stadsjuristen hävdade konstens frihet i respekt för kunskap och kvalitet gentemot en enskild överklagande person. Efter 34 överklaganden får det vara nog.

Jag vill sålunda tacka för de år som gått och ser fram emot att från 2019 följa Stockholm konst vidare äventyr i ett expanderande Stockholm.

Ars longa, vita brevis.

Mårten Castenfors

Chef Stockholm konst/Liljevalchs

ALVIKSSKOLAN

”... stjärnor stiger ur havet / långsamt skimrande verklighet, / framtida städer” – så slutar Johannes Heldéns (f. 1978) dikt som hör till verket *Spacetime* i Alviksskolan. På undersidan av en trappa låter han en mutation av växtlighet och civilisation slingra fram, en poetisk bild av en framtid där samhällets konstruktioner och kunskap är i symbios med naturen.

Alviksskolan i Bromma består av sex byggnader och inrymmer 1200 elever, däribland barn med multifunktionshinder. Hus A från 1890-talet har totalrenoverats för att passa dagens verksamhet, med mer öppen planlösning och funktioner som hemkunskap, hälsovård, bild och musik.

Skolan är grönklassad och har ett högt kulturhistoriskt värde. Att peka ut plats för konsten var alltså grannlaga. Valet föll på entrén med den stora trapphallen, där trapploppen har ornamenterade gjutjärnspelare och gjutjärnsräcken.

Johannes Heldén skapar med uppfinningsrikedom världar och miljöer i sin konst och gör ofta kopplingar till naturen, gärna i en mild färgskala. Som poet har han också nära till att använda språket som gestaltungsuttryck.

I *Spacetime* slingrar flikiga gröna blad över trappans vita yta. Vid två belysta punkter övergår växtligheten i mer teknologiska eller arkitektoniska strukturer utan att växtrikets mjukare uttryck försvinner.

Verket består av en aluminiumprofil i tre delar, som bockats för att få en antydd böljande rörelse. Den grönmalade plåten har LED-belysning monterad på undersidan och det varma ljuset framhäver konturerna och de utskurna håligheterna.

På en vägg bredvid sitter en plakett med den ovan citerade dikten, en sorts poetisk verkbeskrivning.

Adress: Tranebergsvägen 79,
Bromma
Beställare: Sisab
Konstnär: Johannes Heldén
Titel: Spacetime
Material: Vattenutskuren
aluminiumplåt, målad med
lackfärg
Projektledare: Marianne
Jonsson
Förvaltare: Sisab

BYÄNGSPARKEN

I Byängsparken i Stora Sköndal står Love Enqvists (f. 1974) ljudspegel i betong. Ljudvågor från skogen fångas upp och studsar till en fokuspunkt vid en natursten att sitta på. På andra sidan skulpturen fortsätter en tänkt ljudkedja med en fokuspunkt i spegelmosaik och en megafon. En plats för stilla naturmeditation men också för lekfulla ljudexperiment och visklekar.

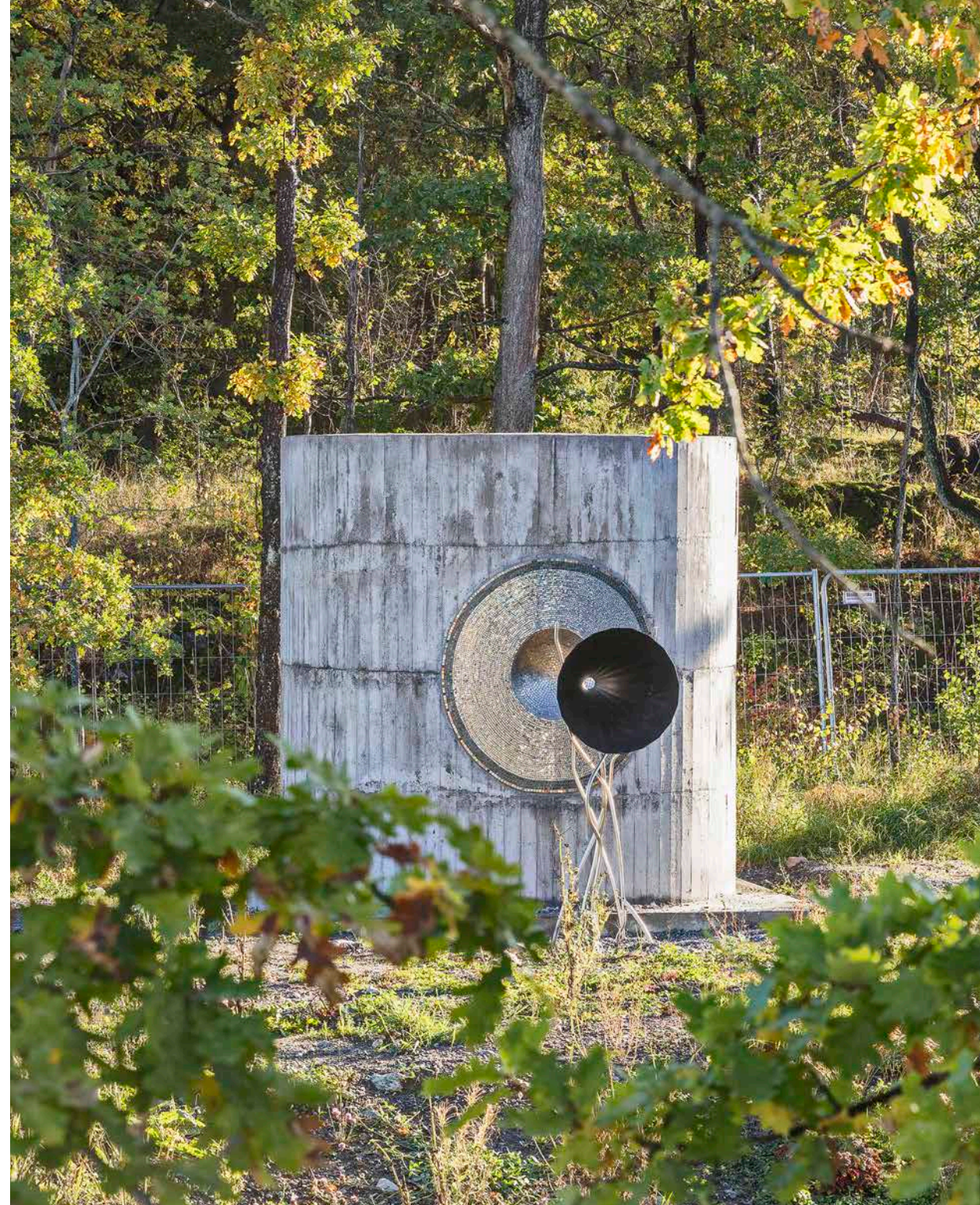
Den nya stadsdelen Stora Sköndal växer fram med nya bostäder, nära Drevviken och Flatens naturreservat och med trädgårdsstaden som förebild. Byängsparken ska fungera som central mötesplats för de boende och har både en anlagd del med lekplats och parkbänkar, och ett mer kuperat parti som vetter ut mot naturreservatet.

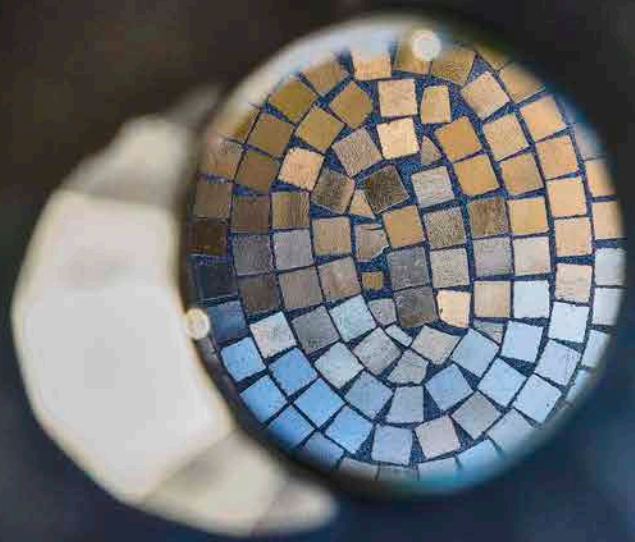
Love Enqvist bygger vidare på identiteten hos trädgårdsstaden och närheten till naturen som andningshål. Skulpturen *Here we are, listening and whispering, like forests speak with the voice of rain* blir en plats för kontemplation och tar upp ljudet från naturreservatet med östlig riktning. Verket bildar alltså en möjlig översättningskedja från öst till väst, från natur till kultur, från lyssnande till tal.

– Jag har inspirerats av experiment som gjordes i England på 1920-talet för att avlyssna flygplan på andra sidan Engelska kanalen innan radarn uppfanns, förklarar konstnären i sin beskrivning.

Ljudspegeln är handgjuten för att få en mer levande yta än hos de betongelement som används vid husbyggen. Med sin tyngd och runda form har den också en stark visuell närvaro.

Adress: Stora Sköndal
Beställare:
Exploateringskontoret
Konstnär: Love Enqvist
Titel: Here we are, listening
and whispering, like forests
speak with the voice of rain
Material: Betong, glasmosaik,
stål, natursten
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

FARSTA GRUNDSKOLA

Elever som spelar teaterklassikern Alice i underlandet, matlagningspersonal som poserar som ett stolt team, en flicka med elgitarr ensam på scen, lokalvårdare som vilar och en vaktmästare med nyckelknippa... I nio stora fotografier utgår konstnären Tova Mozard (f. 1978) från skolans människor och miljöer men skapar scener som har något sagoaktigt över sig.

Kvickentorpsskolan, Hästhagsskolan och Adolf Fredriks musikklasser på Farstavägen slogs hösten 2017 samman till Farsta grundskola/Adolf Fredriks musikklasser. Gestaltningen i de nya lokalerna består av nio fotografier som placerats på sex olika platser i skolan. Alla bilderna är tagna i skolans aula och aktörerna är barn och lärare från skolan. Bilderna är iscensatta och har improviserats fram tillsammans med de medverkande.

– Jag vill spegla scener och människor från en skolmiljö men på ett fantasifullt och abstrakt sätt, i ett skimmer där scenen får händelser och människor att framträda mer betydelsefulla och upphöjda, förklarar Tove Mozard.

Fotografierna har titlar som *Drömmarnas afton*, *Smoke on the Water*, *Love Song* och *Nyckelbäraren*, här finns rökmaskiner, strålkastare, scenkostymer och poserade. Både ljussättning och innehåll har ett teatralt skimmer över sig.

Konstnären hoppas att bilderna ska förmedla kraften i fantasin som ett slags ventil från en verklighet som ibland kan bli övermäktig.

Adress: Farstavägen 118
Beställare: Sisab
Konstnär: Tova Mozard
Titel: Nio fotografier:
Nyckelbäraren, Smoke on the Water, Love Song, Paus, Först maten sen moralen, Underlandet, Drömmarnas afton, Falla en faller alla (två bilder har samma titel)
Material: Fotografi monterat på plexiglas
Projektledare: Paola Zamora
Förvaltare: Sisab

FREDSBORGSPARKEN

I Fredsborgsparken i Årstadal har konstnären Annika Oskarsson (f. 1967) skapat en liten värld, befolkad av gula harar som bor i hus av trä. Här finns ett tegelberg och nerför berget löper en flod – eller kanske snarare en ränna där vattnet pumpas fram i perioder.

Årstadal har vuxit i snabb takt de senaste åren och antalet boende kommer att mer än fördubblas inom ett par år. När området är färdigbyggt kommer det att finnas cirka 14 000 invånare här. Nu görs en upprustning av parker, torg och naturmark för att kunna erbjuda Årstadalsborna en god tillgång till sådan miljö.

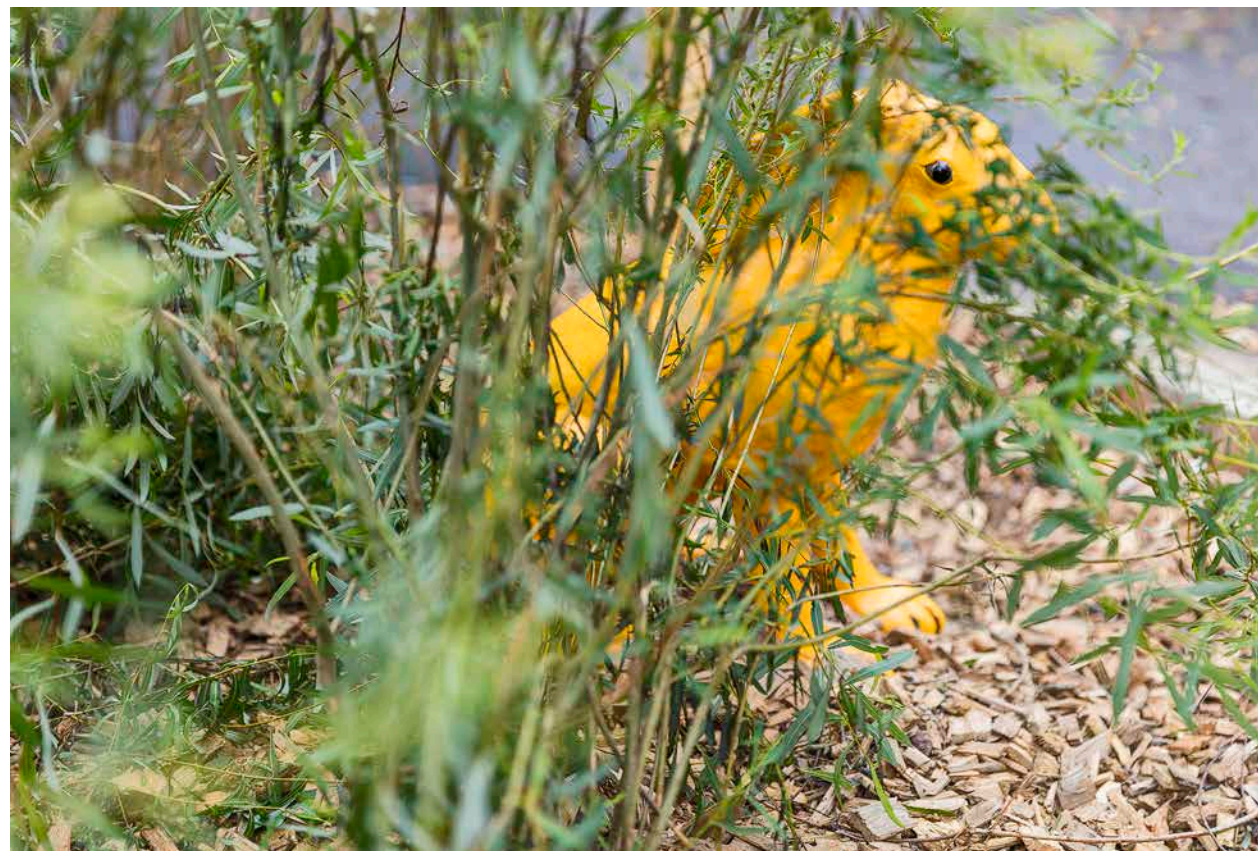
Annika Oskarsson fick i uppgift att för Fredsborgsparken omarbeta sitt verk *Ovanlandet och hararnas hus* som ursprungligen restes 2004 i regi av Stockholms konstkansli.

Den lilla världen utgörs av en mjukt vågig, orange gumimatta med en ringlande bergskedja av tegel. Från krönet av berget rinner en flod. Vid tillflödet finns en knapp och när knappen trycks in rinner det en stund rikligt med vatten i rännan utmed berget.

Här bor de fyra gula bronshararna som sätter gula spår i marken. Harar syns här och var i staden, de är en länk mellan då och nu, mellan staden och skogen, påminner oss konstnären. Fönstren i deras oliksidiga trähus är av gult laminerat glas, och belysning i husen gör att de blir som små lyktor när det är mörkt.

Parken blir en plats för fantasilekar och undersökningar. Barnen kan krypa in i hararnas tre trähus, låta föremål åka med i vattenrännan eller göra byggmaterial av vatten och sand.

Adress: Korsningen
Förmansvägen/
Fredsborgsgatan, Årstadal
Beställare:
Exploateringskontoret
Konstnär: Annika Oskarsson
Titel: Ovanlandet och
hararnas hus
Material: Brons, aluminium,
tegel, trä
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

FÖRSKOLAN BLOMBACKA

Djurteatervagn med känslor och väder har scen, orkesterdike, gradäng där publiken sitter, sminkloge, garderob och scenmaskineri – allt som behövs för att spela teater. Konstnären Elin Strand Ruin (f. 1970) har tillsammans med snickerigruppen Madam skapat denna fantasins verktygslåda för förskolebarn.

För att hinna med att bygga alla förskolor som behövs i ett växande Stockholm har Sisab utarbetat konceptet ”Framtidens förskola”. En mallförskola gör att tiden från idé till första spadtag kan halveras (se även sid 32 och 66).

Parallellt arbetar Stockholm konst med ”prototypkonst”, där en grundidé till konstnärlig gestaltning kan utformas i flera versioner. I ett första skede fick tre konstnärer uppdrag att skissa på konst för tre förskolor var. Teatervagnen för Blombacka är Elin Strand Ruins och Madams andra uppdrag, den första vagnen gjordes för utomhusbruk på förskolan Tabulatorn i Råcksta.

Djurteatervagnen har nu fått en lättare konstruktion eftersom den i huvudsak ska användas inomhus och kunna flyttas mellan våningar. Men den har samma mått, 160–80–120 cm, och samma generösa utrustning för att spela teater. Scensidan lyser i rött och gult och väggarna har olika djurmönster – gepard, zebra, får.

Konstnären har till denna vagn skapat flera instrument med fina lågmälda ljud och sytt fler kläder som också fungerar för de vuxna att svepa sig i. Hon har också lagt till två lådor i klart rött och gult och fyllt dem med föremål i respektive färg, små kuriosakabinett där barnen kan fortsätta samlandet. Scenmaskineriet är spakar och en ratt som styr ridån. Teatern kan vecklas ut åt olika håll och bilda ett hus, ett S med flera spelplatser eller ett långt djur med svans.

Adress: Värmlandsvägen 2-6,
Farsta
Beställare: Sisab
Konstnär: Elin Strand Ruin
Titel: Djurteatervagn med
känslor och väder
Material: Blandteknik
Projektledare: Päivi Ernkvist
Förvaltare: Sisab

FÖRSKOLAN FÅGELBOET

Maja Sten (f. 1974) har lyft in hela den omgivande naturen i förskolan Fågelboet på Kanslersvägen i Skarpnäck. Från övervåningens hängande gröna larv till matsalens ihärdigt hackande hackspettar och däremellan scener ur naturen som kontrastmarkeringar i vinyl på glaspartier i hela huset.

Lekfullhet, igenkänning och folkkonst är några av ledorden som Maja Sten har haft i arbetet med förskolan som rymmer 110 barn. Med avstamp i den svenska skogen och faunan har hon arbetat fram motiven med sax och papper för att sedan låta dem ta olika skepnad och material.

Verket *Fågel, fisk och mittemellan* är tredelat: en hängande mobil i aktivitetsutrymmet på övre plan, laminerade ljudabsorbenter i matsalen på bottenplan och kontrastmarkeringar genomgående i hela huset.

Mobilen är en larv i genomskärning där delarna snurrar och tillsammans med de olika gröna färgerna ger intryck av rörelse. Den tar plats i barnens ateljé och vaktar och värnar om kreativitet och lek.

Matsalen gör verkligen skäl för förskolans namn. Vägarna är en fågelvärld. Framför allt bor här hackspettar som knackar efter larver i träden, ett envist letande efter födan.

På dörrar och glaspartier genom hela huset finns varierande scener från naturen, med granar och grenar, svalor och spindlar, grodor och möss. Konstnärens tanke var att ge huset ett eget visuellt språk som barnen kan känna igen. Motiven kan bli till karaktärer som får eget liv och innehåll i barnens fantasi.

Adress: Kanslersvägen 38,
Skarpnäck
Beställare: Sisab
Konstnär: Maja Sten
Titel: Fågel, fisk och
mitemellan
Material: Mobil i ull,
ljudabsorbent och
paljetter, ljudabsorbenter
laminerade med ulltyg,
kontrastmarkeringar i vinyl
på glas
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Sisab

GRÖNSAKER
OCH
FRUKT
FRÅN ONSDAGS-
MIDDAGEN

FÖRSKOLAN LILLA TENSTA

Med gestaltningen för förskolan Lilla Tensta avslutar Hanna Nilsson (f. 1979) och Sofia Østerhus (f. 1979) i Byggstudio sitt tredelade uppdrag inom konceptet Framtidens förskola (se även sid 24 och 66). *A, B, se* är en vägg av stenskrivor med graverade tecken och flyttbara tredimensionella bokstäver. Konstnärerna vill inspirera förskolebarnen att intressera sig för bokstäver och skriftspråk.

Byggstudio fick uppdraget för tre interiörer och skapade 2015 *A, B, se* för Blomsterkungens förskola i Hässelby, för vilken de i oktober 2016 vann guld i Svenska Tecknares Kolla!-tävling. 2016 invigdes deras andra utformning av prototypen för förskolan Bergsgården vid Bredbyplan.

Den interaktiva väggutsmyckningen har tecken och flyttbara bokstäver i olika material och från olika kulturer och tidsepoker. På Lilla Tensta har konstnärerna arbetat med terrazzo, en gjutteknik där krossad sten blandas i cement. Här är väggen en komposition av olika färgfält, med en del ingjutna tecken i metall. Mot den flerfärgade väggen valdes trä och lugna färger till bokstäverna.

Utformningen är inspirerad av klassiska tempelväggar med huggna alfabet och konstnärerna har försökt täcka in språk från hela världen. Flera av språken är sådana som inte används längre, som kilskrift, hieroglyfer eller runskrift.

Väggen kan bli utgångspunkt för att arbeta pedagogiskt med teman som lokal historia, hur kulturer möts, språk, geografi. Byggstudio gör också en översättning av bokstäverna och tecknen och berättar var de kommer ifrån.

Förskolan blev så inspirerad av arbetet att de för egen budget beställde flera terrazzobord till gården.

Adress: Hjulstastråket 10-14,
Tensta
Beställare: Sisab
Konstnär: Byggstudio
Titel: A, B, se
Material: Terrazzo, trä
Projektledare: Päivi Ernkvist
Förvaltare: Sisab

GRIMSTAHALLEN

Över den elva meter höga gavelväggen på Grimstahallen i Vällingby hoppar fiskarna så det skvätter på måne, stjärnor och planeter. Konstnären Carl Johan De Geer (f. 1938) vill med *Optimistiska flygfiskar* på den svartvita plåtfasaden förmedla just optimism till de idrottande.

För den konstnärliga gestaltningen av fyra nya idrottshallar i Stockholm gavs Carl Johan De Geer och Jenny Granlund uppdraget att svara för två var. Hallarna är nära nog identiska, med en högdal för idrottsutövandet och en lågdal för omklädning och funktionsrum, men ska ges sin egen tydliga identitet. Bilder och mönster ska integreras i fasadplåten som är mörkgrå och ljusgrå.

Carl Johan De Geer har för Grimstahallens fasad skapat ett starkt stiliserat mönster med fiskmotiv i svart, vitt och grått. Hans ambition har varit att det ska ha "ett äkta mönsters bästa egenskap: att börja om och om igen utan att en upplever någon skarv".

Gestaltningen är i svartvitt för att undvika likhet med köpcentra, förklarar konstnären. Plåtens karaktär bejakas genom att dess färg ingår i motivet. Syftet är att sprida optimism och glädje genom den sprittande rörelse, det stänk, som fiskarna förmedlar.

Adress: Kanngjutargränd 22 A,
Vällingby

Beställare: Fastighetskontoret

Konstnär: Carl Johan De Geer

Titel: Optimistiska flygfiskar

Material: Tryck på plåtelement

Projektledare: Päivi Ernkvist

Förvaltare: Fastighetskontoret

GULLINGESKOLAN

Vår miljö och våra rötter liksom vårt förhållande till en plats är centrala teman i Pia Sandström (f. 1969) installation på Gullingskolan i Tensta. Konstnären har arbetat i dialog med Siri Derkert och hennes skulptur Ren luft – Rent vatten, som sedan flera decennier finns på skolgården. *Siri, Roten och den observerade luftfuktigheten* är ett väggfast verk med text och teckning i betong.

Skulpturen på Gullingskolan blev Siri Derkerts sista offentliga verk och uppfördes efter hennes död 1973. Den förstördes delvis i en storm som knäckte en skulptur föreställande ett senapsträd. Senapsfröet, det minsta fröet på jorden med en enorm växtkraft, en symbol för livet, fånglade Siri. Kvar på platsen finns nu bara tanken om trädets rot dold i marken.

– Jag har intresserat mig för Siri Derkerts sätt att arbeta, hur hon kombinerar experimenterande och handlag av ett material med personligt engagemang och ett politiskt förhållningssätt, förklarar Pia Sandström.

Tillsammans med skolans elever har hon lyft fram Siri Derkerts frågor och dragit paralleller till vår tid. Tankarna cirklar kring ORTEN och ROTEN och återges i poetiska kopplingar mellan den försvunna trädskulpturens avskurna rötter och att vara rotad i orten.

Pia Sandström har hittat en teknik som etsar fram text och teckning under den finare betongpulverytan. Marmorkross ger olika fina eller grova linjer som en blyertspenna på papper. Siri använde en blästermaskin för att få fram en liknande effekt. Bokstäver är omvandlade till betongskulpturer i olika färger som bildar ord på väggen.

Verket har tillkommit som del av ett större projekt om skolkonsten i Tensta, initierat av Stockholm konst och Tensta konsthall, som kommer att redovisas i en utställning på konsthallen våren 2018.

Adress: Gullingeplan 28,
Tensta
Beställare: Stockholm konst
Konstnär: Pia Sandström
Titel: Siri, Roten och den
observerade luftfuktigheten
Material: Betong
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Sisab

527
HSE 1

HENRIKSDALSVERKET

För Henriksdals avloppsreningsverk har Aleksandra Stratimirovic (f. 1968) skapat verket *Vatten*, ett ljusskåp som ett fönster från bergrummet ut mot staden. I skåpet står 2 000 glasflaskor med olikfärgade vätskor, mot en vägg av LED-ljus. Flaskornas olika färger skapar konturerna av en stad mot en klarblå himmel med vita moln. Eftersom stora ombyggnader väntar i Henriksdal installeras konsten först i Bromma reningsverk. Flyttningen till Henriksdal planeras till 2026.

I samband med renovering av en frånluftsskorsten vid Henriksdals avloppsreningsverk blev det aktuellt med konstnärlig gestaltning enligt enprocentsregeln. Henriksdalsverket, som invigdes 1941, är ett av Europas största avloppsreningsverk. Det är inrymt i 300 000 kvm bergrum och 18 km tunnlar, och har, medräknat offentliga visningar, cirka 2 000 besökare om året.

Aleksandra Stratimirovic arbetade fram förslag både för skorstenen och för luftningsbassängerna i bergrummet. Det första, ett moln av LED-ljus för placering på skorstenens topp, rymdes inte inom budgeten men kan bli aktuellt när Henriksdals reningsverk byggs ut.

Vatten är en skulptur i form av ett ljusskåp. Cirka 2 000 kanylflaskor av glas, fyllda med olikfärgade klara vätskor, står uppstapade i ett sterilt laboratorieskåp av akryl och plåt med en vägg av LED-noder som ljuskälla. Tillsammans bildar flaskorna ett motiv, som pixlar i en bild.

Betraktade på avstånd förvandlas de kalla sterila materialen till en bild av en klarblå sommarhimmel med vita moln. Förlagan är ett foto som konstnären har tagit från sitt fönster på Kungsholmen mot Södermalm.

I varje liten flaska blandas färgen för hand. Flaskorna är förseglade med en speciell propp som är ogenomtränglig för vätska. Ljuset framhäver färgerna, gör formerna distinktare och ger liv åt kompositionen.

Adress (tillfällig):
Bromma reningsverk,
Drottningholmsvägen 49O
Beställare: Stockholm Vatten
Konstnär: Aleksandra
Stratimirovic
Titel: Vatten
Material: Plåt, LED-belysning,
akryldelar, glasvialer
Projektledare: Torbjörn
Johansson
Förvaltare: Stockholm Vatten

HERRÄNGENS SKOLA

På båda sidor om läktaren på det nyanlagda auditoriet vid Herrängens skola står två höga skulpturala interaktiva verk, *Sound sculptures I-II*. De har kristallformer i toppen och stora öron halvvägs upp. Bakom öronen sitter högtalarlådor som kan sända ut ljud från scenen eller musik.

Herrängens skola i Älvsjö har byggts om för att kunna ta emot fler elever och har fått ett nytt och större hus. Skolan arbetar med ett projekt som kallas Tankebygget, där konstnärer, musiker och författare samarbetar med eleverna för att utforska skapandets natur. Den nya konstnärliga gestaltningen skulle anknyta till detta profilerarbete och placeras vid den nya byggnadens sydvästra gavel där en uteplats med scen anlagts.

Per Svensson (f. 1965) har valt att göra två ljudskulpturer, fyra och en halv meter höga och i svetsad och galvaniserad metall. Verken är placerade på var sin sida om läktarplatsen på auditoriet i naturområdet mitt emot scenen på den nya skolbyggnaden. I toppen sitter en geometrisk form som associerar till naturens kristaller och kemins molekyler. Halvvägs upp på varje skulptur sitter ett öra som gömmer en högtalarlåda. De båda öronformerna, som skurits ut i plåt, är modellerade efter konstnärens egna öron som gjutits av och förstorats i dator. Öronen är vända mot scenen.

Högtalarna kan sända ut ljud från aktiviteter på scenen men också förprogrammerade ljud som konstnären skapat för verket – här är det hjärtslag. Högtalarna kan förstås också användas för att spela musik. Ljudets källa är en mediaspelare med programmerad ljudloop kopplad till skolans mixer.

Adress: Konvaljestigen 15,
Älvsjö
Beställare: Sisab
Konstnär: Per Svensson
Titel: Sound sculptures I-II
Material: Galvad plåt,
högtalare
Projektledare: Dan Wirén
Förvaltare: Sisab

HORNSTULLS SERVICEHUS

Hornstulls servicehus från 1984 upptar ett helt kvarter på Södermalm och har byggts om för att rymma ytterligare vård- och omsorgsboende. Två konstnärer och två platser valdes ut för att gestaltningarna skulle kunna komplettera varandra och erbjuda en stimulerande och varierad miljö.

Utomhus gällde uppdraget det stängsel som skärmar av innergården. Gården är en central plats och avgränsningen fungerar både som stopp för obehöriga och som hjälp för dementa att inte irra bort sig. Men önskemålet var en avskärmning som var mer lik en trygg famn och dessutom kunde vara en identitetsmarkör. Christian Partos (f. 1958), som ofta med enkla medel och humor fångar och överraskar betraktaren, har med *Fence* gjort ett mjukt böljande staket där de övre horisontella linjerna böjs och de vertikala stängerna nedtill följer en kurva. Konstnären liknar det vid lakan på tork i sommarvinden, men låter färgen bli ett utropstecken: det rostfria stålet lackeras rött.

Ellisif Hals (f. 1981) arbetar med tornålskollage som i lager på lager ger en skulptural effekt; motivmässigt är verken rika på symboler och historiska referenser. På en fondvägg i entrén finns en digital och förstorad version av ett sådant kollage, där huvudmotivet finns tryckt på själva pappret medan en utskärning av de olika lagren får fram ytterligare bilder. Konstnären har inspirerats av Vera Nilssons målningar av utsikter sedda inifrån fönster, en begränsning som också kan vara en styrka. Vi ser bortom fönsterbrädorna ut mot ett bergigt landskap. I utskärningarna syns klossar som glider nerför bergssidan.

Gestaltningen *Inflöde I & II* har ytterligare en del, med förstorade och fornuträsta element från samma bild. Detta väggmontage i hisshallen består av 30 delar som påminner om byggnadsställningar.

Adress: Lignagatan 6
Beställare: Micasa
Konstnär: Christian Partos
Titel: Fence
Material: Syrafast stål
Konstnär: Ellisif Hals
Titel: Inflöde I & II
Material: Papper, plast
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Micasa

HUSARVIKSPARKEN

Uppdraget för konstnären Eva Löfdahl (f. 1953) var att skapa en visuell port från Norra Djurgårdsstaden till Nationalstadsparken på andra sidan Husarviken.

Där den allélika Jaktgatan möter Husarviksgatan ligger den lilla Husarviksparken, som ett andrum mellan bostadshusen. Eva Löfdahls monumentala skulptur *108 källor* kan ses från långt håll på den raka Jaktgatan. Husarviken och Nationalstadsparkens grönska är bara ett stenkast bort, och nära finns också gasverket med Ferdinand Bobergs karakteristiska gasklockor.

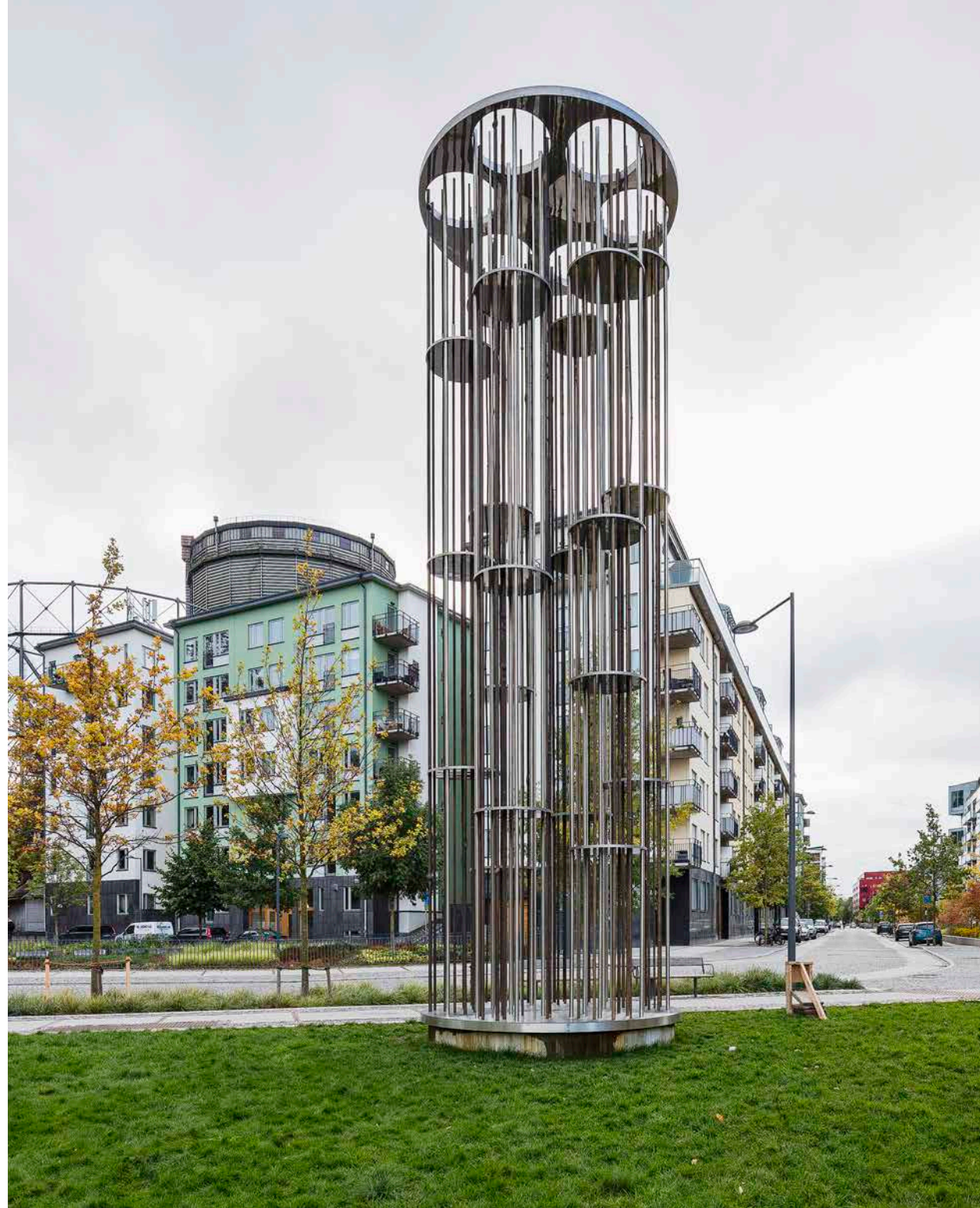
Den 10 meter höga och 12 ton tunga cylindern har sex ”buntpelare” med 18 stänger vardera mellan plattor i topp och botten med en omkrets av 3,20 meter.

Stängerna varierar i material, tjocklek och uttryck. Några stänger är i rostfritt stål som reflekterar omgivningens ljus och färger i vertikala ränder. Andra är bronsrör med matt eller blank ytbehandling. Bronsrören kan också vara förtjockade eller byta riktning och vara ledade som grässtrån eller bambu. Med vissa avstånd hålls bunten ihop av en tunn horisontell platta, 90 cm i diameter och i slipat rostfritt stål, som speglar stängerna.

Konstruktionen ser självklar ut men produktionen har krävt såväl innovativt tänkande som noggranna beräkningar för förankring och materialens olika rörelser. Företaget Meca Teknik har arbetat i två år för att nå den fulländade balansen. Konstnären ser buntarna som en beskrivning av ett förlopp med parallella skeenden och egenskaper, ett ”tre-dimensionellt partitur”.

Skulpturen är både genomsiktig och speglande och omgivningen har därför stor betydelse för upplevelsen. Verket relaterar dels till Bobergs gasklockor genom storleken och den runda formen och dels till vegetationen på andra sidan Husarviken genom de bearbetade bronsstängerna som påminner om spröda grässtrån.

Adress: Korsningen Jaktgatan/
Husarviksgatan, Norra
Djurgårdsstaden
Beställare:
Exploateringskontoret
Konstnär: Eva Löfdahl
Titel: 108 källor
Material: Brons, stål
Projektledare: Claes
Söderquist
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

HÄGERSTENSHAMNENS SKOLA

Konstnären Carin Ellberg (f. 1959) har låtit växter, djur och föremål ur Mälaren ta sig in på Hägerstenshamnens skola, där entrén med sitt stora glasparti kan påminna om ett akvarium.

Det är stor inflyttning till Hägersten och ett växande behov av skolplatser. Hägerstenshamnens skola ligger invid Mälarens strand och är helt nybyggd på mark där det tidigare låg en mindre skola.

Närheten till hamnen och vattnet har varit avgörande för Carin Ellbergs gestaltning *Akvarium – Finns i sjön*. Hon vill ge personal och elever inspiration att arbeta med vatten i undervisningen.

Våra hav är hotade men också till stor del utforskade, vår planet består till stor del av vatten liksom våra kroppar, påpekar hon i sin skissbeskrivning.

Akvarellerna är printade på laminerat glas som placerats mellan två vanliga fönsterglas vilket gör att konsten skyddas, och motiven föreställer varelser och liv som kan finnas i sjön. Det är ingen vetenskaplig studie av vattenlevande arter utan Carin Ellberg låter sig inspireras av organismerna och gör dem till flyttbara element i konsten.

Invändigt fortsätter motiven ut på två av väggarna i entrén, där målningarna gjorts med akrylfärg och graffitipennor.

Adress: Selmedalsringen 5,
Hägersten
Beställare: Sisab
Konstnär: Carin Ellberg
Titel: Akvarium – Finns i sjön
Material: Print på laminerat
glas, akrylfärg
Projektledare: Monika
Nyström
Förvaltare: Sisab

KISTAHÖJDENS FÖRSKOLA

Tobias Alm (f. 1985) har fyllt Kistahöjdens förskola med handarbetsverktyg men vänt upp och ned på förutsättningarna. Material och storlekar kastas om – en meterlång synål i björk har stuckits genom betongväggen, hammarens huvud är av handtovad och broderad ull.

”Framtidens förskola” är Sisabs koncept för att klara behoven i ett snabbt växande Stockholm. Mallförskolor gör byggprocessen snabbare och Stockholm konst arbetar parallellt med ”prototypkonst”, där en konstnärlig gestaltning varierar utifrån en grundidé (se även sid 24 och 32). Nu inleds andra omgången med tre nya konstnärer. Tobias Alm som fått interiöruppdraget är först ut och har skapat *Handen och verktyget*, åtta skulpturala objekt föreställande olika verktyg.

Broderi och träsnideri är hantverk med mångtusenårig historia och med spridning över hela världen. Likheter hittas lätt mellan tekniker, mönster och material: ett trehundraårigt träskrin från Norrland har samma mönster som ett antikt japanskt förkläde, broderade skånska blom- och fågelmönster är mycket lika ornament från en tusenårig grottvägg i Indien.

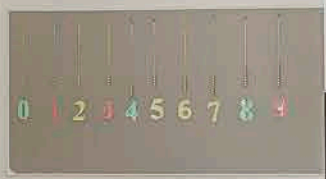
Trots att traditionerna är gränsöverskridande genomsyras de av genusstrukturer och sociala hierarkier. Konstnären vill ifrågasätta dessa och sprida en normbrytande och inkluderande inställning till slöjd och handarbete.

– Min förhoppning är att verktygen väcker nyfikenhet och skaparlust hos barnen och att pedagogerna uppmuntras att arbeta med slöjd i förskolan, skriver han i skissbeskrivningen.

Alla objekt är handgjorda av Tobias Alm med enkla verktyg. Materialen i objekten är omflyttade och verktygen är ofta sammansmälta med de arbeten de används till att skapa. Stållinjalen är gjord i mjuk ullfilt. Virknålen är två meter lång och i björk. Siffror och skalor flyter samman med broderiornament från olika kontinenter.

Adress: Långjökulgatan 3–5
Beställare: Sisab
Konstnär: Tobias Alm
Titel: Handen och verktyget
Material: Björk, poppel, fårull, aluminium, MDF
Projektledare: Päivi Ernkvist
Förvaltare: Sisab

LINDESKOLAN

Zsuzsanna Larsson Gilice (f. 1970) ser text som gester. Efter som man formar bokstäver med handen tycker hon att språket hänger ihop med handens gester. Hennes verk *Det här är jorden orden* på Lindeskolan är tudelat, en stor väggteckning med lösryckta ord och en vägghylla där 28 bronsbokstäver trängs.

Lindeskolan, som tidigare varit gymnasium, är byggd 1965 i gult tegel och har som grönklassad högt kulturhistoriskt värde. Om- och tillbyggnaden ger plats åt 600 elever från förskola till årskurs 6. I byggnaden finns en keramisk relief av Olle Ängkvist från byggåret 1965. Utöver Zsuzsanna Larsson Gilices gestaltning har Stockholm konst också köpt in 13 originalteckningar av Eva Lindström som placeras i entrén.

Konstverkets första del finns i skolans matsal, på väggen rakt fram från entrén. 28 patinerade bronsbokstäver står på en hylla av vit betong. Som en linje där bokstavsformerna trängs och både vill och inte vill bli ord. Bronsskulpturen samspelar med Olle Ängkvists gestaltning vad gäller färg och form, patineringen ger en keramisk känsla. ”Jag valde brons för att det känns klassiskt och taktilt, och gestaltar handens arbete med att forma bokstäver”, förklarar konstnären.

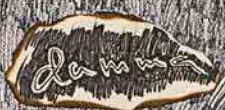
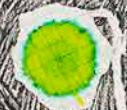
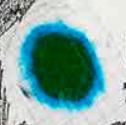
På en smal, hög vägg i entrén sitter verkets andra del – en teckning, som med sina väldiga mått, 480 cm i höjd och 150 cm i bredd, syns från de olika våningarna. Här har Zsuzsanna Larsson Gilice tecknat ord och ytor i olika gråskalor och som tankemönster. I det tecknade framträder ord som kan länkas ihop i nya sammansättningar.

Teckningen har skannats och monterats som C-print med en baksida av aluminium och ett skyddande glas framför. På det sättet har detaljer med kulörta tuschpennor, blekta pappersfragment, tejp och utrivna kanter ur kollegieblock kommit att ingå i verket.

Adress: Lugnet 12, Skjulvägen
1, Enskede Gärd
Beställare: Sisab
Konstnär: Zsuzsanna Larsson
Gilice
Titel: Det här är jorden orden
Material: Brons, C-print
Projektledare: Dan Wirén
Förvaltare: Sisab

håra jag att
Så här långt
för en tåg
vad kan som
människor språk
inte maskiner
annat
om
att man verkligen
vill helt tala ett
hur mycket
sprickor
en sådan glöm inte
och en plats
tappa balanse
våldigt att tappa
draxis

LÅNGBRODALSSKOLAN

I sitt arbete för Långbrodalsskolan tog konstnären Rebecka Bebben Andersson (f. 1984) avstamp i sin egen skoltid och sitt tecknande då, ”konst som blir till medan man tänker på annat”. Hon tecknade utan uppehåll ett helt dygn och den flera meter långa automatiska teckningen blev grunden för de bilder som nu täcker två gavelfasader.

På Långbrodalsskolan har en byggnad från 1914–15 kompletterats med en ny och lika stor. De båda gavlarna, med 15 meter tillnock och en sammanlagd yta på 335 kvadratmeter, har fått konstnärlig gestaltning i tekniken grafisk betong. Det innebär att teckningarna screentryckts på specialfolie som sedan använts i gjutformarna för att få fram bilden.

– Skolan är en miljö som på olika sätt premierar att tänka rätt och anpassa sig, men jag ville inspirera eleverna att tänka associativt och få en känsla av att det är möjligt att överraska sig själv, förklarar konstnären i sin skissbeskrivning.

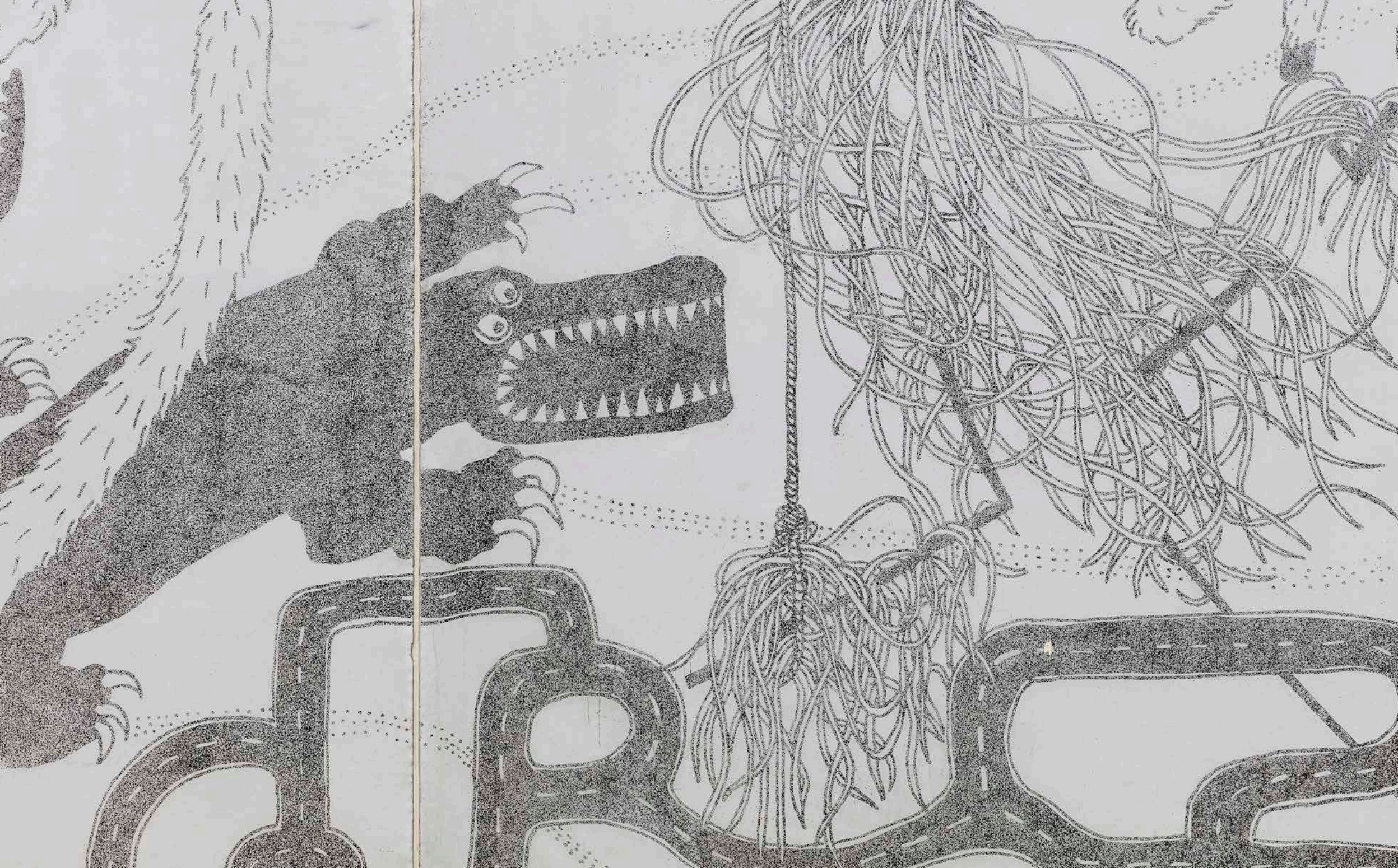
Tanken är att ge elever och lärare ett inpass i att tänka stort och fritt, att påminna om att allt kan tolkas på olika sätt och att vad som är rätt och fel ändras över tid.

Konstnären satt vid ett fönster i skolan och tecknade i 24 timmar, utan plan eller styrning av sina tankar. Under de första sex timmarna fanns ett 60-tal barn i rummet, som fungerade som skolans fritids. För associationer hade hon lånat en del objekt av eleverna – en robot-apa, en ullkanin, en badmössa, en bok om vildhästar...

Resultatet blev en fem meter lång automatisk teckning, en karta och ett porträtt av platsen och konstnären själv. Denna teckning remixades sedan med äldre dygnsteckningar och anpassades för väggarnas elementindelning.

Adress: Sländvägen 1, Älvsjö
Beställare: Sisab
Konstnär: Rebecka Bebben Andersson
Titel: Rökning förbjuden!
Material: Grafisk betong
Projektledare: Torbjörn Johansson
Förvaltare: Sisab

RINKEBYTERRASSEN

Längs Rinkebyterrassen har Marco Cueva (f. 1965) placerat ut åtta stensulpturer med runda former och människoliknande eller mer djuriska drag. Svart granit från Indien, blå från Brasilien, serpentinsten från Zimbabwe och svensk Älvdalsporfyr är några av bergarterna i skulpturserien *Gnosis*.

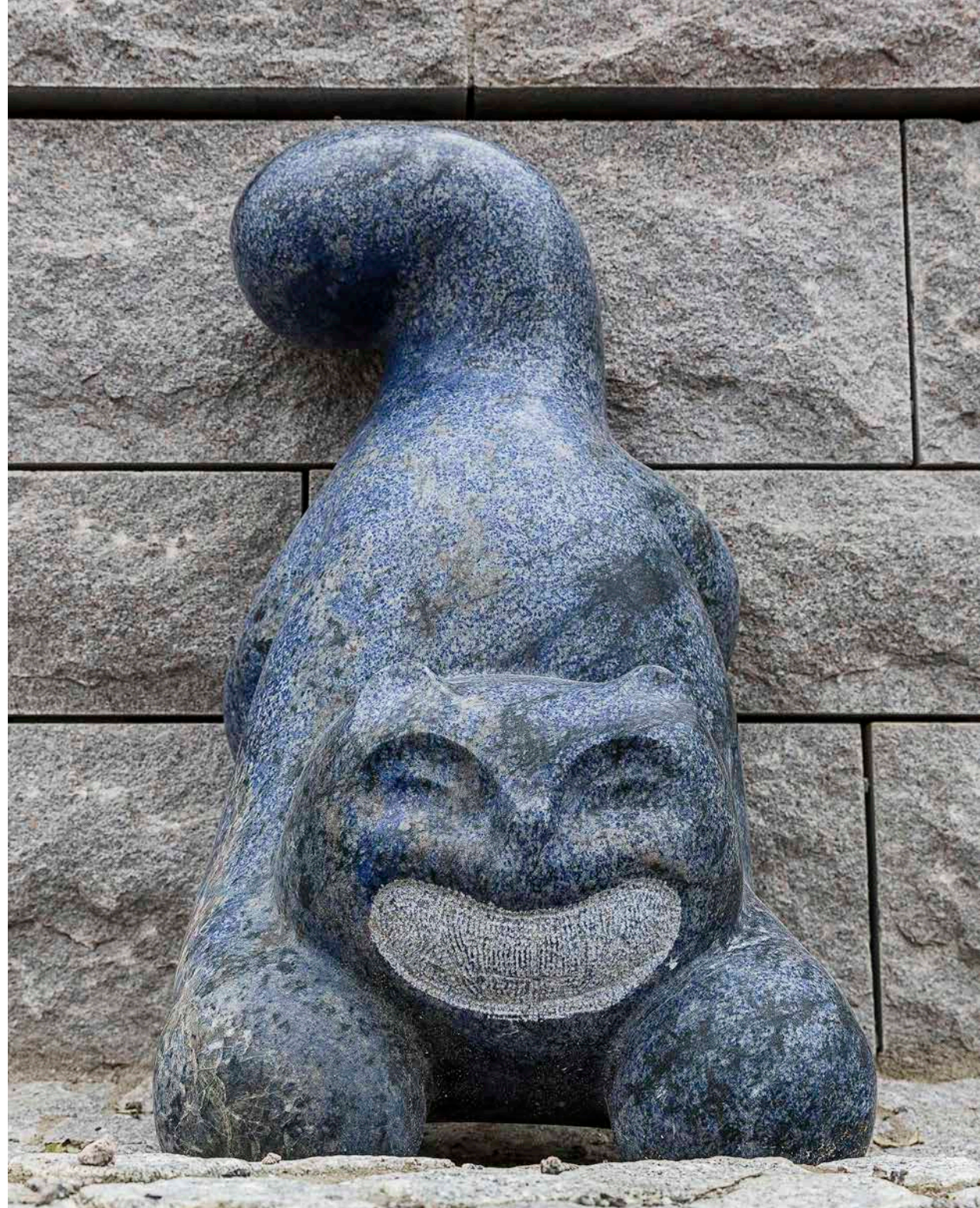
Ovanpå E18:s tunnel i norra Rinkeby växer ett nytt bostadsområde fram med 600 lägenheter. Rinkebyterrassen har ett unikt läge med närhet till naturen och utsikt över Järvafältet. En viktig del i utvecklingen av Järva är att koppla ihop stadsdelarna. Kista och Rinkeby binds nu samman med en ny promenadväg över fältet.

Kravet på konstnären var att skapa flera nedslag längs den 130 meter långa, lätt lutande vägen och ge platsen en stark identitet. Marco Cueva arbetar både figurativt och abstrakt och hans formspråk är lekfullt och poetiskt. Här har han associerat till spanska städers promenadstråk, paseos, som inte bara är sträckor att gå utan lika mycket mötesplatser. Med de åtta stensulpturerna vill han skapa en ”berättelse” längs terrassen som kan locka de passerande att stanna upp och stanna kvar.

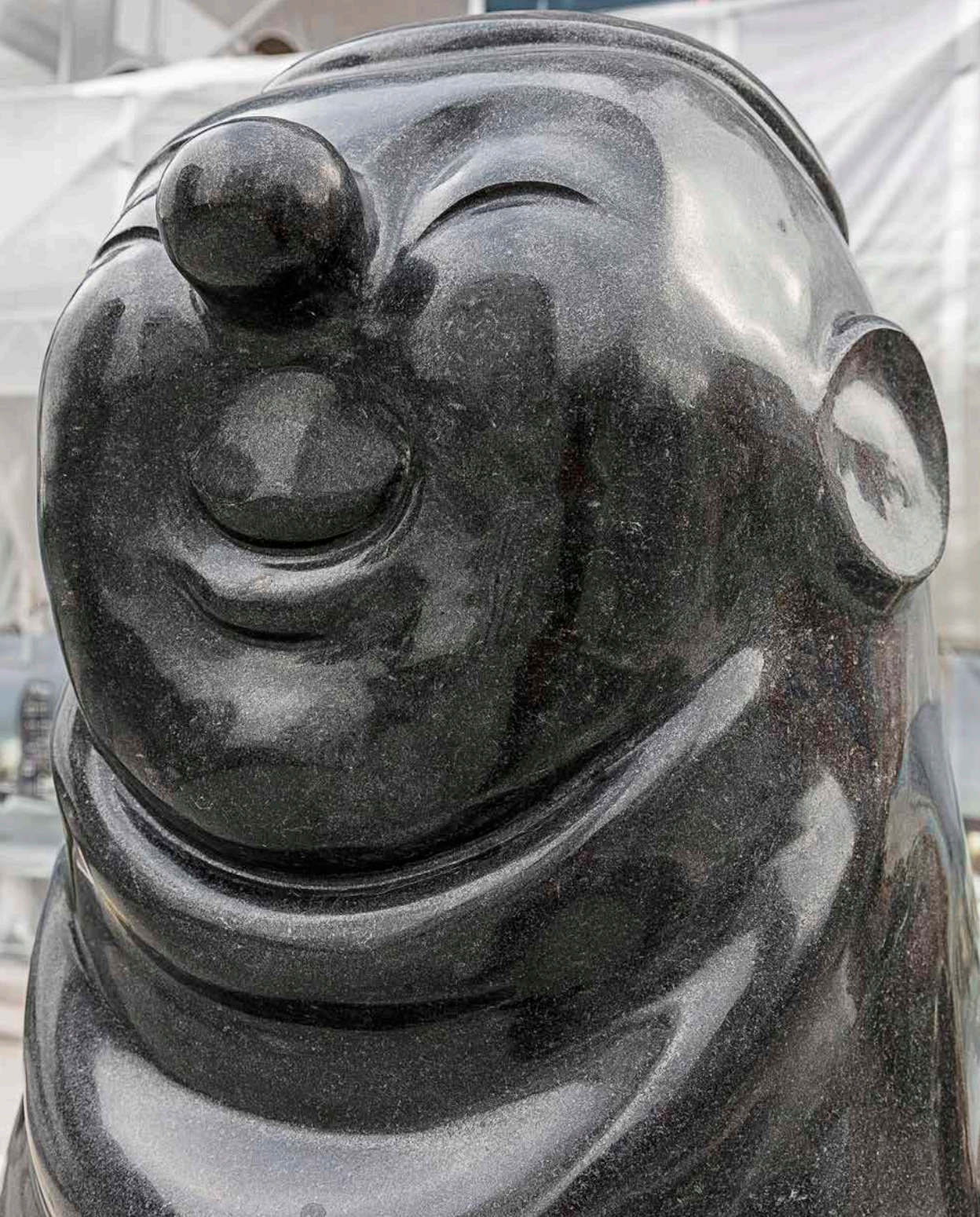
Skulpturerna har mer eller mindre antropomorfa drag med referenser till såväl konsthistorien som populärkultur, ibland i kombination med religionens bildspråk. Han har arbetat med sten från olika delar av världen, främst granit i olika färger. Stenen står här för beständighet och kontinuitet.

Installationen hade arbetsnamnet Kosmogoni, läran om världssalltets uppkomst. ”Det var för mig som en skapelseberättelse av min egen bildvärld”, berättar konstnären. *Gnosis* är det grekiska ordet för kunskap. De tre mänskliga figurerna kan man tolka som tre stadier i utvecklingen: självinsikt (*Sophos*), skepsis (*Chak-Mol*) och fulländning (*LaSiren*). Också de övriga figurerna kan ses som bärare av någon visdom – och kanske därför ler de, menar Marco Cueva.

Adress: Rinkebyterrassen, i slutet av Rinkebystråket
Beställare:
Exploateringskontoret
Konstnär: Marco Cueva
Titel: *Gnosis* (*Sophos*, *Leaque Ri*, *LaSiren*, *Neko*, *Balam*, *Esperanza*, *Jacaré*, *Chak-Mol*)
Material: Granit, pegmatit, porfyr, serpentinsten
Projektledare: Marianne Jonsson
Förvaltare: Stockholms stadsmuseum

STORÄNGSTORGET

På nyanlagda Storängstorget har danske konstnären Jeppe Hein (f. 1974) skapat en skulptural vattenpaviljong. Från fyra cirklar i marken sprutar vattnet upp och bildar väggar som växlar mellan högt och lågt efter konstnärens förutbestämda koreografi. Publiken kan njuta av vattenspelet men också gå in i verket och passera de rörliga och våta kulisserna.

Norra Djurgårdsstaden är Stockholms i dag största stadsutvecklingsområde med fokus på miljö och långsiktigt hållbar utveckling. Här ska innovativ miljöteknik utvecklas och visas fram som ett internationellt föredöme.

Storängstorget är en trekantig plats, där både handel, lek och café ska få plats. I förhållande till gatan är torget upphöjt 6 cm och belagt med granit. Vid torgets ena sida ligger en transformatorstation där fasaden i cortenstål är perforerad och ljusatt så att färgtemperaturen förändras i relation till hushållens aktuella elförbrukning.

Med lekfullhet och överraskande grepp vill Jeppe Hein göra konsten till en del av vardagslivet, och i hans installationer får publiken ofta spela en aktiv roll. Verket på Storängstorget är en vattenpaviljong, med fyra cirklar där vatten sprutar upp från marken och avgränsar olika rum.

Vattenväggarna är uppdelade i nio segment som är programmerade att röra sig i olika höjder enligt ett mönster som upprepas. På ett ställe i verket kan höga strålar skapa ett rum med en lugn och meditativ stämning medan snabba växlingar mellan högt och lågt i en annan del av paviljongen lockar till att gå in i verket och delta i vattenspelet.

Strålarna når som högst 2,30 meter och när den koreograferade sekvensen är genomgången börjar loopen om. Vattnet rinner tillbaka ner i pumphuset där det filtreras. Fontänen kommer att vara avstängd på natten liksom under vintern.

Adress: Storängstorget, Norra Djurgårdsstaden
Beställare: Exploateringskontoret
Konstnär: Jeppe Hein
Titel: Water Pavilion Norra Djurgårdsstaden
Material: Rostfritt stål, elektriska pumpar
Projektledare: Claes Söderquist
Förvaltare: Stockholms stadsmuseum

ULVSUNDAVÄGEN

Den som cyklar utmed Ulvsundavägen, förbi Bromma flygplats, möter en hel blomsterfamilj. Konstnären Pärre Andreasson (f. 1968) har planterat 14 blommor, från styvmorsviol till prästkrage, längs cykelvägen. På skylten intill förmedlas kulturhistoria om växterna.

Längs Ulvsundavägen, från Ulvsundaplan till Bällstavägen, har cykelstråken förstärkts. För sträckan förbi bullerplanet vid Bromma flygplats önskades en konstnärlig gestaltning som skulle vara välkomnande och fungera för den som tar sig förbi till fots såväl som på cykel eller i bil.

Pärre Andreasson har placerat en familj om sju individer med dubbla ”ansikten” längs vägen och utgick i sitt arbete från midsommarnattens sju blommor som man lägger under kudden för att drömma om sin tillkommande. Han tänkte också på blommornas egenskaper, i folketro eller folkmedicin. Familjebegreppet är mer öppet. Vilka som ingår i familjen och vilka roller de har låter han vara osagt.

Ett lekfullt och uppmuntrande verk som hämtar sin utformning i det mest vardagliga: de vägskyltar som omger våra resor. Ur samma sorts metall stansar han ut blomformerna som sedan målas med spraylackfärg. Motiven skissas direkt på metallen med sprayfärg och verket formas efter det intryck det gör på plats. Blomskyltarna är också skyddsbehandlade för att klara påfrestningarna från både väder och trafik.

”Mitt mål är att gestaltningen ska uppfattas som folklig och hjärtlig”, förklarar konstnären och hoppas att den som passerar verket ska känna sig upplyft och glad. Och den som tar sig tid att läsa på skylten om blommornas symbolvärde får en fördjupad insikt i svenska traditioner och kultur.

Adress: Ulvsundavägen,
Bromma
Beställare: Trafikkontoret
Konstnär: Pärre Andreasson
Titel: Familj
Material: Utstansad plåt,
spraylackfärg
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

MURALMÅLNING, MOSEBACKETORG

Stockholm fick ännu en muralmålning när de brasilianska graffitikonstnärerna Os Gemeos (f. 1974) under några juni-dagar med 1 000 burkar färg utformade fasaden på den privatägda fastigheten Fiskargatan 8.

Bakom artistnamnet finns tvillingbröderna Otávio och Gustavo Pandolfo från São Paulo som blivit världsberömda för sina detaljerade och karakteristiska målningar i storformat.

Redan som barn utvecklade Otávio och Gustavo Pandolfo ett eget sätt att leka och berätta genom ett konstnärligt språk. De uppmuntrades hela tiden av sin familj och deras karriärer som graffitimålare tog fart 1987. Duon har influerats av hiphop-kulturen som gjorde sitt intåg i Brasilien på 1980-talet och bidragit till att forma och utveckla Brasiliens urbana uttryck.

I dag är Os Gemeos mest kända för sina gula gestalter som ofta befinner sig mitt i en rörelse eller handling, med färgglada detaljer i form av kläder, mönster och symboler. Signifikativt är deras förmåga att blanda fantasi och verklighet till en helgjuten bild.

Deras verk finns i flera storstäder i olika världsdelar men det här var första gången de arbetade i Sverige.

Stockholm konst samarbetade denna gång med Graffiti-förmedlingen, som sedan lång tid har följt Os Gemeos. Muralmålningen är tänkt att finnas kvar i fem år.

Adress: Fiskargatan 8
Beställare: Stockholm konst
Konstnärer: Os Gemeos
(Otávio och Gustavo Pandolfo)
Material: Sprayfärg
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Fastighetsägaren

MURALMÅLNING, RÅGSVED

Med 200 liter färg i sex nyanser av blått förvandlade Linnea Rygaard (f. 1990) den 150 kvadratmeter stora gavelväggen på Stövargatan 71 i Rågsved till ett konstverk, en målning som knyter an till 1950-talets geometriska mönster.

Familjebostäder arbetar med konst som ett led i att skapa en god boendemiljö. Förra året genomfördes bolagets första muralmålning på en vägg i Farsta, även då i samarbete med Stockholm konst.

Här i Rågsved gjorde Linnea Rygaard sin första målning på en husfasad. Hennes målningar är ofta stora men hon har inte tidigare arbetat i det här formatet.

Motivet är abstrakt samtidigt som det är föreställande genom de arkitektoniska elementen som med centralperspektivets hjälp bildar en helhet. Hon har lånat detaljer från husen omkring, vridit och vänt på dem.

Sex nyanser av blått används, från en djup midnattsblå till en ljus, nästan vit ton.

– Blå är en kall färg som ofta markerar avstånd i en målning, och jag ville åt en känsla av rymd som kunde kontrastera mot det strikta motivet, säger konstnären.

Området kring Stövargatan har redan gjorts vackrare genom att de boende planterat utanför portarna och ungdomar skapat mosaikväggar på miljöstugorna. Gavelväggen ligger vid en trappa ned mot gångvägen från tunnelbanan och målningen dyker upp som ett smycke för den som närmar sig.

Adress: Stövargatan 71,
Rågsved
Beställare: Stockholm konst/
Familjebostäder
Konstnär: Linnea Rygaard
Material: Capamurfärg på
putsad vägg
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Familjebostäder

MURALMÅLNING, RAGVALDSGATAN

En gavelvägg på Ragvaldsgatan 18A på Södermalm blev det tredje muralprojektet under året för Stockholm konst. Amara Por Dios (f. 1988) gav ytan färg och mönster med association till växtlighet.

Denna gång var det en privat värd, en bostadsrättsförening, som Stockholm konst och Södermalms stadsdelsförvaltning samarbetar med. Väggen, som ligger nära Södra Latin, vetter mot Kvarngatsparken och ligger lite undanskymd.

Stadsdelsförvaltningen har rustat upp parken, träd har tagits bort för att ge mer luft och ljus och öka tryggheten. Belysningen har flyttats så att den lyser upp parken bättre. Gungor och parksoffor har bytts ut, och nya växter kommer att planteras.

Motivvalet var inte alldeles enkelt, eftersom ytan att måla på utgjordes av nederdelen på två fasader och ett träplank däremellan. Amara Por Dios valde bort figurer och ansikten för att framhäva helheten och har gjort ett organiskt mönster där växtrankor slingrar och blommor knoppas.

– Jag vill att ungdomarna ska inspireras av målningen. Motivet symboliserar att växa och grönska som person, säger konstnären som själv har gått på Södra Latin och som 2015 deltog i gatukonstprojektet OMSTart på Slussen, där Kolingsborg bemålades av en rad graffitikonstnärer före rivningen.

Adress: Ragvaldsgatan 18A
Beställare: Stockholm konst/Södermalms stadsdelsförvaltning
Konstnär: Amara Por Dios
Material: Sprayfärg
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Fastighetsägaren

DESSUTOM

MARJA KANERVO PÅ ENGELBREKTSPLAN

En strålande augustidag detta år som markerade Finlands 100 år som självständig stat, invigdes den finska konstnären Marja Kanervos (f. 1958) skulptur *ÅR TAL* på Engelbrektsplan.

Verket skapades inom ramen för projektet ”Två länder – en framtid”, som vill ge uttryck för gemenskapen mellan Sverige och Finland genom två offentliga konstverk som placeras i ländernas huvudstäder.

Den svenska konstnären Eva Langes verk *TRO HOPP OCH KÄRLEK* kommer i ett senare skede att placeras på den centrala gatukorsningen Skillnaden i Helsingfors.

De konstnärliga gestaltningarna har tagits fram i en process där städernas konstförvaltningar Stockholm konst och Helsingfors konstmuseum HAM aktivt medverkat.

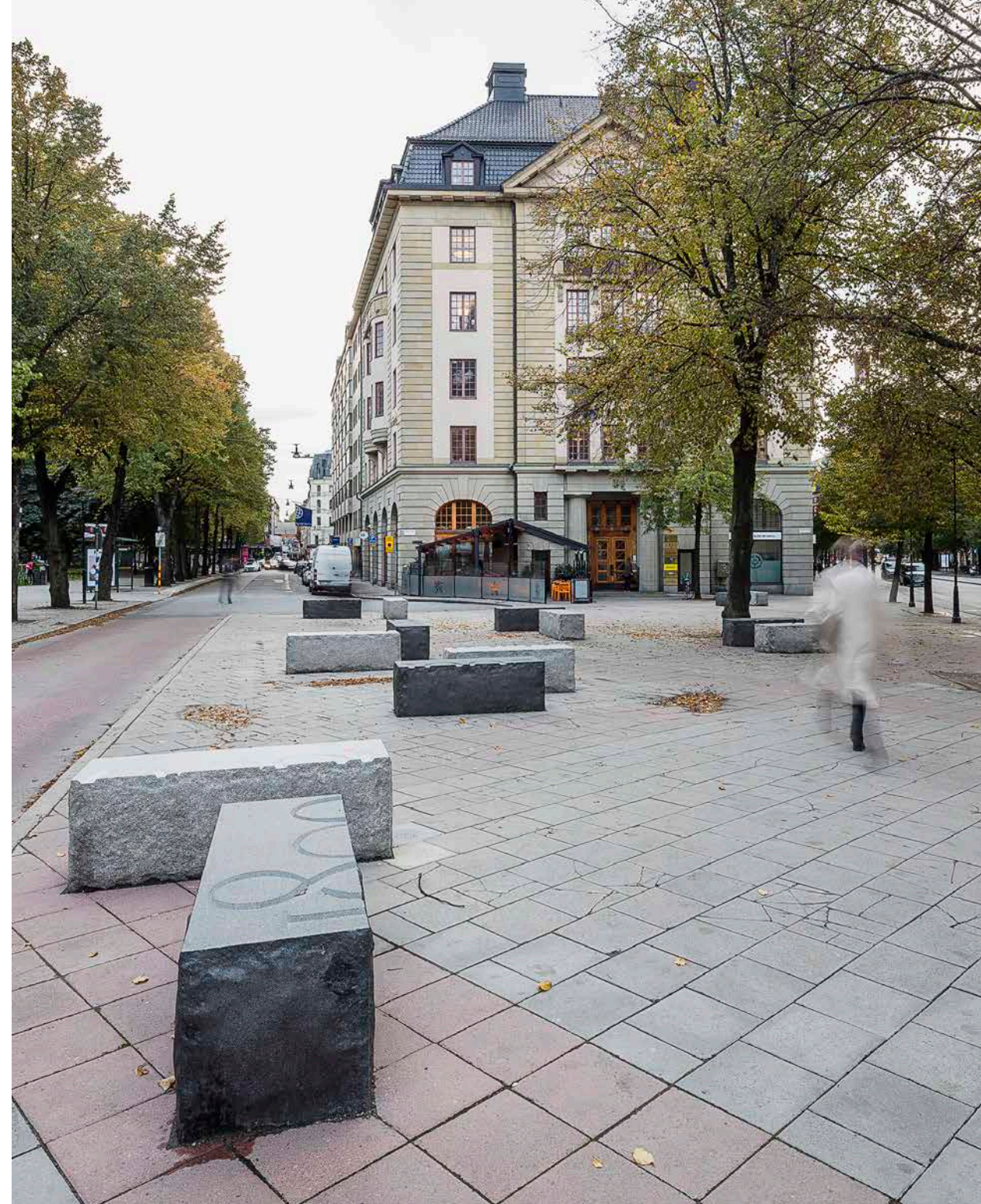
För konstnären Marja Kanervo blev arbetet en intressant utmaning.

– Engelbrektsplan ligger centralt men är ett ställe som passeras. Med mitt verk ville jag skapa en plats där människor kan stanna till, ett rum i staden att vistas i. Det ska bli spännande att se hur verket mottas och om det kan ändra platsens karaktär, berättar Marja Kanervo.

Verket består av granitblock, utformade som bänkar, där viktiga årtal i Sveriges och Finlands historia har graverats in. Övre halvan av årtalet finns på ett block och den undre halvan på ett block intill. Åtta par finns. Årtalen går från Stockholms grundande 1252 till Sveriges och Finlands EU-inträde 1995, över 1734 års lag som ännu gäller i båda länderna och 1809 när Sverige tvingades avträda Finland till Ryssland. Några block har lämnats ograverade, öppna för ett framtida viktigt årtal.

”Två länder – en framtid” är ett konstprojekt som initierats i ländernas aktiva civilsamhällen och ingick som en del av det officiella Finland 100-programmet.

Adress: Engelbrektsplan
Beställare: Stockholm konst/
Helsingfors konstmuseum
Konstnär: Marja Kanervo
Titel: ÅR TAL
Material: Granit
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

DESSUTOM

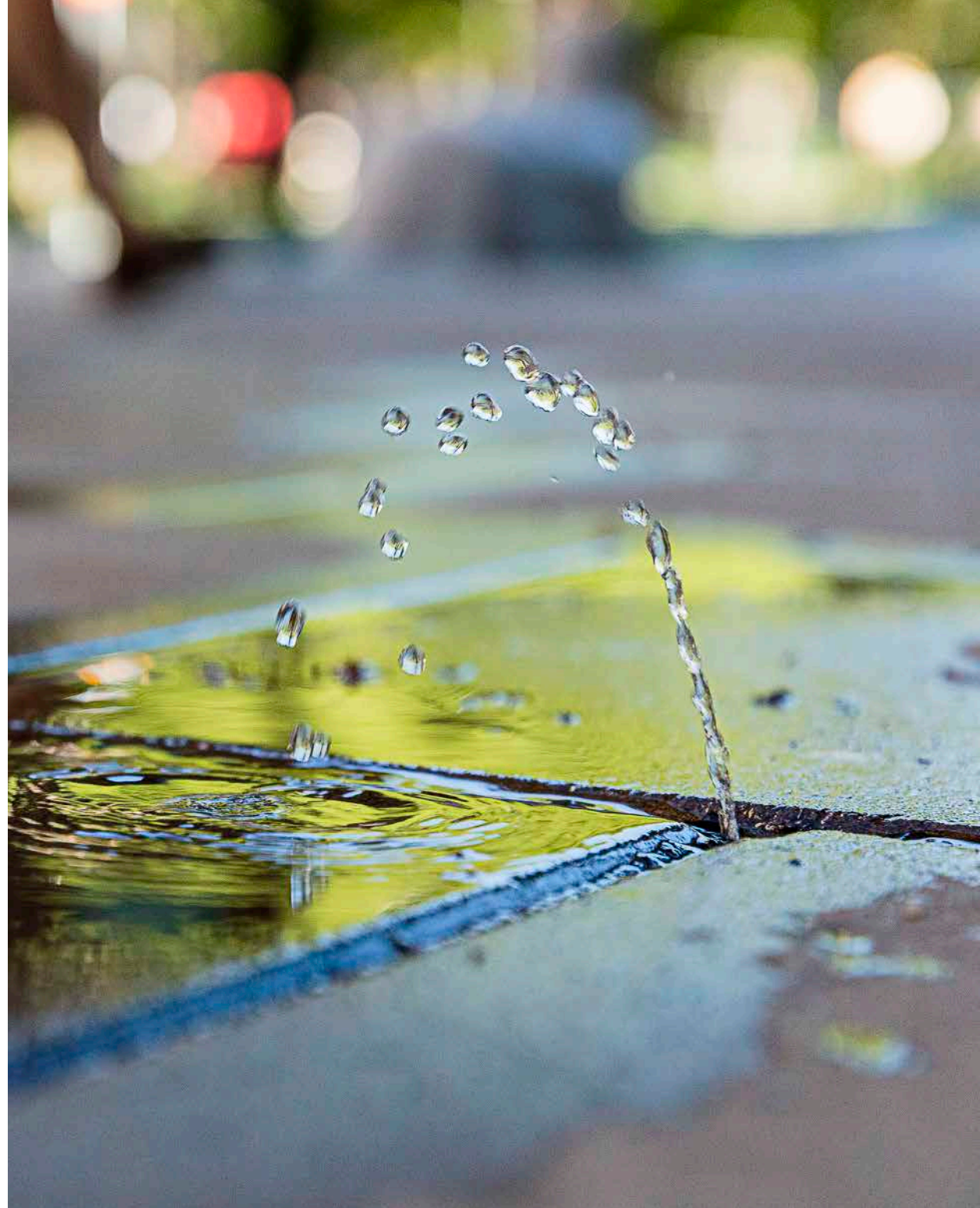
FOUNTAIN

Konstnären Magnus Thierfelder (f. 1976) förvandlade en minimal vattenläcka på en Södermalmsgata till ett konstverk. När trafikborgarrådet Daniel Helldén i maj invigde *Fountain* innebar det starten för såväl Swedenborgsgatan som sommargångsgata som för Konstfrämjandets 70-årsjubileum.

Magnus Thierfelders motiv finns precis intill oss i vardagen, så nära att vi oftast inte lägger märke till dem. De förskjuts i skala till sinnrika skulpturer och installationer. Något ovälkommet i ett sammanhang blir välkommet i ett annat.

I gatan utanför Konstfrämjandets kontor på Swedenborgsgatan 1 finns en knappt märkbar läcka. Med titeln *Fountain* förändras innebörden och funktionen blir förväntad. Denna mycket lilla fontän väcker vår omtanke men också tanken på att den är en subtil subversiv kraft.

Adress: Swedenborgsgatan 1
Konstnär: Magnus Thierfelder
Titel: Fountain
Förvaltare: Stockholms stadsmuseum

DESSUTOM

JÄRVAFÄLTET

I projektet *Dream Wasteland/Studieplats i skogskanten* tar konstnären Ylva Westerlund (f. 1975) fågelskådning till hjälp för att medvetandegöra vårt förhållningssätt till naturen och vår omgivning. Tre betongskulpturer med teckningar blir stationer på Järvafältet där observationer på den aktuella platsen samverkar med teckningarnas texter i en beskrivning av både dagens verklighet och en möjlig framtid.

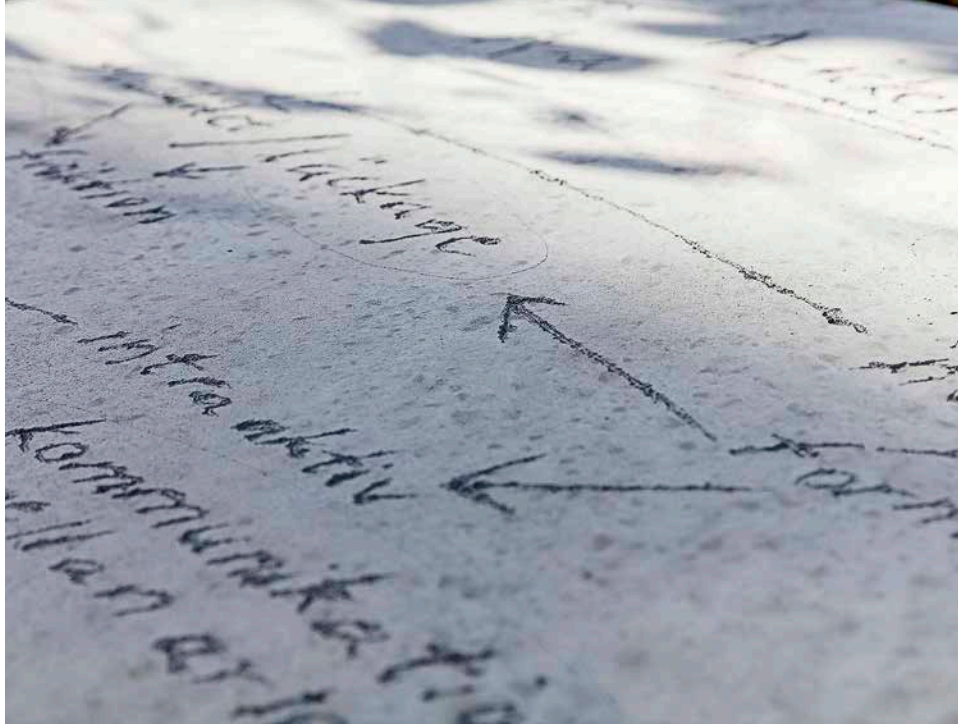
Dream Wasteland/Studieplats i skogskanten är en fortsättning på Ylva Westerlunds utställning ”Den nya hjorden” som sommaren 2017 visades på Tensta konsthall. Utställningen innehöll akvareller och tuschteckningar där gränsområden och förhållandet mellan landsbygd och förort står i centrum. Konstnären, som också är en entusiastisk fågelskådare, promenerar varje dag från bostaden i Tensta genom skogen till ateljén på Eggeby gård. Det omgivande landskapet bildar fonden för funderingar kring relationen mellan natur och samhälle som återfinns i en del av teckningarna.

Tre betongfundament, två med infogade teckningar på aluminiumplåt och en med inristad text, har placerats runt Eggeby gård som ligger på Järvafältet strax norr om Tensta. Betongskulpturerna förankras både av sin tyngd, cirka 300 kg, och genom att de är delvis nedgrävda. De blir ett slags gravstenar eller kapslar för färd till eller från framtiden.

Skulpturerna var också hållplatser vid tre guidade promenader som arrangerades under hösten. Under promenaderna beskrev Westerlund biotopen på platsen, och de fågelarter och djur som just då rörde sig i området kartlades.

Adress: Järvafältet, Tensta
Beställare:
Exploateringskontoret
Konstnär: Ylva Westerlund
Titel: Dream Wasteland/
Studieplats i skogskanten
Material: Betongfundament,
teckningar printade på
aluminium, inhuggen text
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

DESSUTOM

LJUDBÄNKEN

Under december kunde man få höra konstnären Catti Brandelius (f. 1971) kärlekssång *Bara stjärnorna* ur en ljudbänk vid Sättradalsparken i Skärholmen. Det var första delen i ett treårigt projekt där sex konstnärer inbjuds att skapa ljudkonst för olika platser i Stockholm.

Ljudbänken är ett tillfälligt och ambulerande konstprojekt med fokus på Stockholms ytterstadsområden. Det är ett samarbete mellan Stockholm konst och Audiorama, ett rum för ljudkonst, som initierar och driver projekt med inriktning på samtida ljudkonst.

Svenska och internationella ljudkonstnärer bjuds in att producera ett platsspecifikt verk var som monteras i ljudbänken. Sammanlagt blir det sex konstnärer.

Stockholm konst gav designern och möbelformgivaren Jonas Wahlström uppdraget att tillverka en bänk som kan rymma uppselningsutrustning samt möjligheter till drift. Träet i bänken kommer från almar i Humlegården, en tanke är att bänken vid något tillfälle ska kunna placeras där.

Ljudbänken aktiveras och visas en gång på våren och en gång på hösten, sex veckor vardera på olika platser i Stockholm.

Catti Brandelius ser Stockholms förorter som öar av stad i en vidsträckt natur. Ljudverket handlar om två personers längtan. Den ena bor i skogen, den andra i förorten, de går samma vägar men kanske inte samtidigt. ”På stigarna i Sätmaskogen och i tunnarna i Bredäng irrar de två. Kommer de någonsin att mötas?” funderar konstnären. Hon har för detta verk samarbetat med sin make Jari Enqvist som skrivit musiken.

Adress: Sättradalsparken,
invid Lövsättragränd 53
Beställare: Stockholm konst/
Audiorama
Konstnär: Catti Brandelius
Titel: Bara stjärnorna
Projektledare: Frida Cornell
Förvaltare: Stockholms
stadsmuseum

DESSUTOM

NEXT STOP BRUNKEBERGSTORG

I slutet av januari invigdes en ny plattform för konstillationer vid Brunkebergstorg. En av Stockholms innerstads mest centrala platser – och länge en av de mest undanskymda – fick nytt liv när betongväggen på Kulturhusets baksida blev en yta för rörliga ljusinstallationer. I en första etapp om sex veckor projicerades en film av uppmärksammade konstnärduon Nathalie Djurberg och Hans Berg (båda f. 1978).

Initiativet, *Next Stop Brunkebergstorg*, genomförs i samarbete mellan Stockholm konst och Filmregion Stockholm-Mälardalen genom projektet Smart Kreativ Stad. Syftet är att skapa en semipermanent plats för rörlig bild och ljud i staden, en plats där skiftande konstprojekt kan visas under en längre period.

Next Stop Brunkebergstorg består av tre delar där den första var ett pilotprojekt som avgjorde om det skulle bli fler.

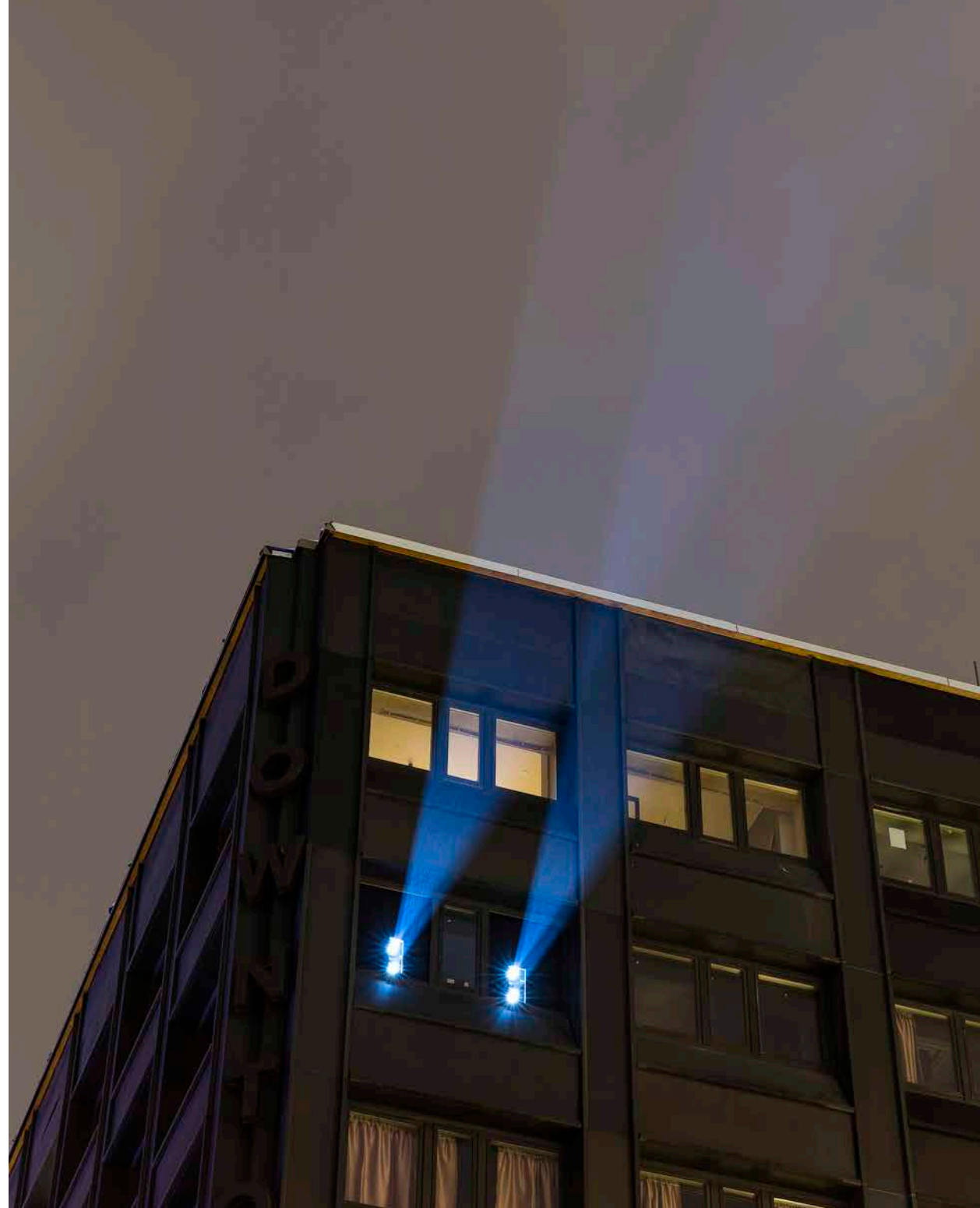
Nathalie Djurberg och Hans Berg är bland Sveriges internationellt mest uppmärksammade konstnärer. Den Berlinbaserade konstnärduons filmer med animerade lerfigurer och technoinfluerad musik visar oss fantastiska och surrealistiska världar som väcker känslor och tankar och som har kapacitet att beröra över gränser.

För etapp 2 från mitten av november och året ut valdes Karl Holmqvist (f. 1964), även han verksam i Berlin. Han arbetar i sin konst med text och ljud i språkliga experiment och gör också ofta läsningar och performanceföreläsningar. Så här beskrev han själv det aktuella verket:

”Titeln *#FLU\$\$CH* är flertydig, som att spola rent eller tvätta bort, som hjärntvätt, men det kan också betyda att ha mycket pengar, att vara ’på spendersidan’. *#FLU\$\$CH* är en trettio minuter lång spoken word-dikt som repeterar fraser tagna exempelvis från samtida politiska slogans, popkultur och konstnärskollegors verkstitlar.”

Etapp 3 planeras till februari–mars 2018.

Adress: Beridarbansgatan,
bakom Kulturhuset
Beställare: Stockholm konst/
Filmregion Stockholm-
Mälardalen
Konstnärer: Nathalie Djurberg
och Hans Berg samt Karl
Holmqvist
Projektledare: Frida Cornell

BETH LAURIN I VÅRBERG

Beth Laurins (f. 1935) skulptur *Uppåt* är en berest figur. Under sommaren kunde den ses invid Observatorielunden och i september fick den en ny tillfällig placering i Vårbergs centrum. Placeringen blev också en symbolisk start för den konstsatsning som görs när Stockholms stad avsätter 16 miljoner kronor till ett konstverk i Vårberg, ett verk som skall utses genom en internationell tävling.

Det är pengar från utvecklingen av Hagastaden som möjliggjort denna Stockholms största satsning på en enskild konstnärlig gestaltning. Satsningen är också en del i stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen där fler än 4 000 nya bostäder planeras och därtill skolor, förskolor, mötesplatser, parker och grönområden.

Tävlingen annonseras i internationella medier. En jury väljer sedan ut en handfull konstnärer som får skissa på förslag. Målet är att kunna presentera en vinnare i början av sommaren 2018.

Skulpturen av Beth Laurin är en förstoring av en cirka 13 cm hög figur från 2006. *Skulptur I*, som den då kallades, var en i en serie om fyra med olika uttryck för känslotillstånd. *Uppåt* är den enda som förstörats men annars har flera nygjutningar av de mindre gjorts genom åren och sålts till privatpersoner.

Förstoringen beställdes av Stockholm konst och gjordes 2015 av Beth Laurin med assistans av skulptören Niclas Malmström. Skulpturen är 130 cm hög och gjuten i brons. Den permanenta platsen för verket är ännu inte bestämd.

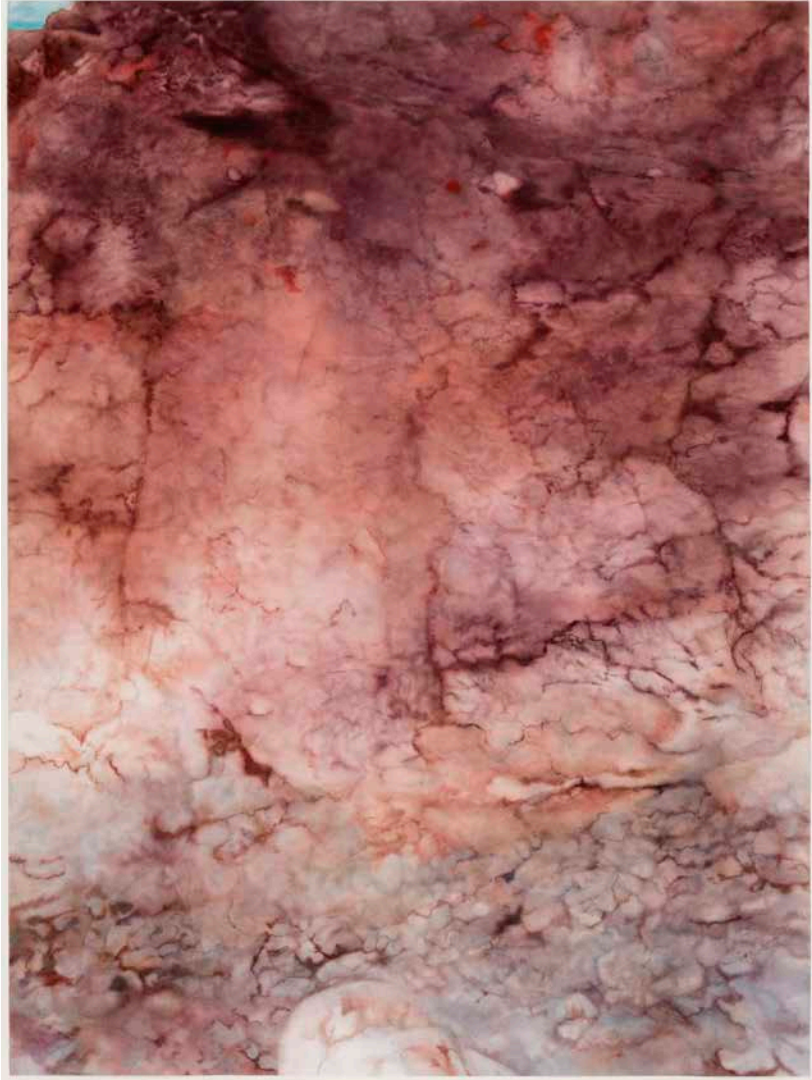
Adress: Vårbergs centrum
Beställare: Stockholm konst
Konstnär: Beth Laurin
Titel: Uppåt
Material: Brons
Förvaltare: Stockholms stadsmuseum

KONSTINKÖP

Konstnär: Roger Andersson.
Titel: J, D, M.
Teknik: Skulptur i trä (2 av 3).

Konstnär: Maria Nordin.
Titel: Mother Remodel.
Teknik: Akvarell på papper.

Konstnär: Christina Ekstrand.
Titel: INCISION.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Charlotte Hellstadius.
Titel: Ljusform.
Teknik: Målning.

Konstnär: Johanna Fjaestad.
Titel: Svart djungel.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Markus Tennberg.
Titel: Utsågad figur nr 34.
Teknik: Akryl på pannå.

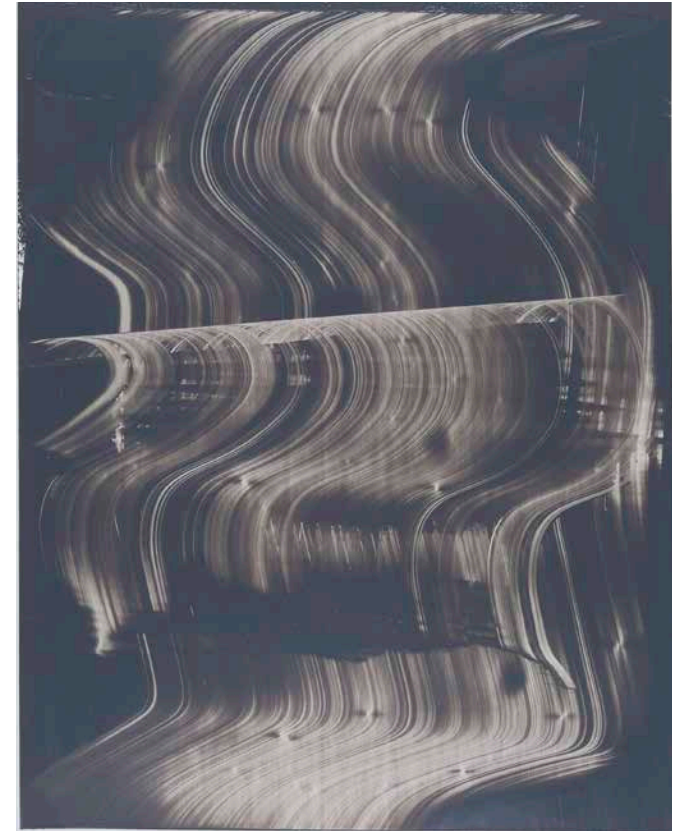
Konstnär: Ivar Södergren.
Titel: Giftbanan.
Teknik: Akryl på pannå.

Konstnär: Markus Tennberg.
Titel: Utsågad figur nr 25.
Teknik: Akryl på pannå.

Konstnär: Ivar Södergren.
Titel: Tigerhaj.
Teknik: Akryl på pannå.

Konstnär: Dan Almqvist.
Titel: Apollo.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Marcus Eek.
Titel: Motions in grey and white.
Teknik: Målning på aluminium.

Konstnär: Inka & Niclas Lindergård.
Titel: Becoming Wilderness XVIII.
Teknik: Foto.

Konstnär: Joakim Lager.
Titel: Teckning.
Teknik: Klisterfärg på pannå.

Konstnär: Siri Elfhag.
Titel: När elmasten föll I.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Johan Barrett.
Titel: There is no place like vacation.
Teknik: Akryl på plywood.

Konstnär: Per Svensson.
Titel: Parallelogram/
Iksaeder I-II.
Teknik: Två svetsade
skulpturer, stålplåt.

Konstnär: Jakob Solgren.
Titel: Brand.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Marie-Louise Ekman.
Titel: Fantasifullt möte.
Teknik: Litografi.

Konstnär: Tobias Törnqvist.
Titel: Sista bussen.
Teknik: Collage.

Konstnär: Jenny Carlsson.
Titel: Sjön I.
Teknik: Olja på duk.

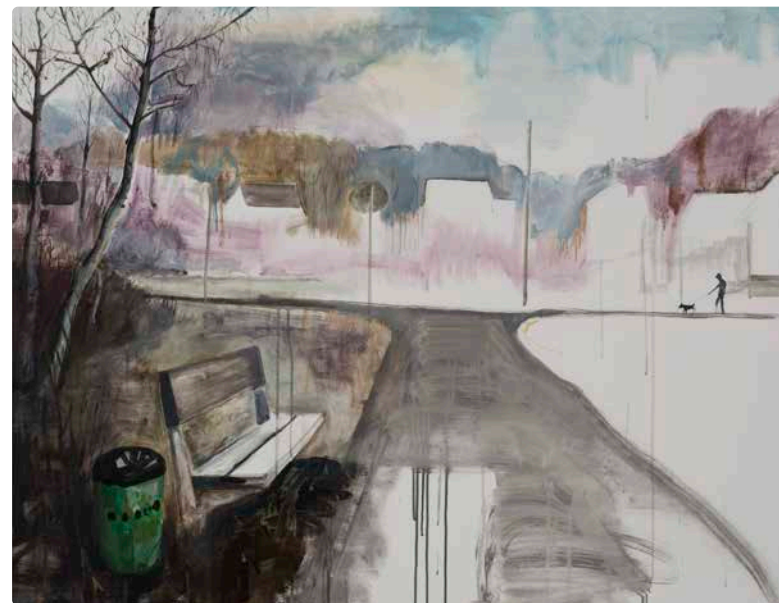
Konstnär: Åsa Larsson.
Titel: Stilleben.
Teknik: Olja på pannå.

Konstnär: Johan Nobell.
Titel: Headpiece.
Teknik: Olja på duk.

Konstnär: Kristina Eriksson.
Titel: Utan titel.
Teknik: Glaserad keramik.

Konstnär: Stina Gunnarsson.
Titel: Vårvinter.
Teknik: Akryl på duk.

Konstnär: Hanne Mago Wiklund.
Titel: Ett samlande.
Teknik: Stengodslera.

Konstnär: Katarina Lönnby.
Titel: Sommar.
Teknik: blandteknik.

Konstnär: Katrin Westman.
Titel: Porträtt IV.
Teknik: Olja på MDF.

Så här går det till: från beställning till invigt konstverk

Arbetsprocessen på Stockholm konst ser ut så här:

Initiativ – nytt projekt

Beställaren kontaktar Stockholm konst – helst med klar budget.

Informationsmöte

Stockholm konst presenterar sin verksamhet för beställaren och får information om det nya projektet av beställaren.

Beställning

Beställaren gör en formell beställning till Stockholm konst som producent/inköpsansvarig för konsten. Utan beställning kan Stockholm konst inte påbörja sitt arbete.

Projektledare tillsätts

Stockholm konst utser projektledare för uppdraget.

Samrådsgrupp tillsätts

Stockholm konst tillsätter en samrådsgrupp för projektet, med representanter för beställaren, Stockholm konst och – vid större projekt – två politikerrepresentanter ur Stockholms konstråd.

Startmöte

Stockholm konst projektledare kallar till startmöte på Liljevalchs eller på platsen för projektet. Beställaren informerar projektledaren om förutsättningarna för projektet.

Konstprogram formuleras

Projektledaren upprättar ett konstprogram – ett förslag på var och hur konst kan tillskapas för platsen eller området – som diskuteras i samrådsgruppen.

Konstnär föreslås

Projektledaren föreslår lämplig konstnär/lämpliga konstnärer för projektet.

Skissinbjudan

När samrådsgruppen enats om konstnär, får konstnären ett skissuppdrag.

Skisstid: Minst tre månader.

Skissinbjudan formuleras i samråd mellan Stockholm konst och beställaren.

I konstnärens uppdrag ingår att ta fram en hållbar budget för projektet.

Konstnären och/eller projektledaren presenterar sitt förslag för Stockholm konst.

Stockholm konst beslutar när förslaget ska vidare till samrådsgruppen för presentation.

Skissgodkännande

Konstnären och/eller projektledaren presenterar skissförslaget, som samrådsgruppen diskuterar och antar eller avslår.

Budgeten för projektet diskuteras och justeras eventuellt.

Kontrakt med konstnären

När skissen godkänts upprättar Stockholm konst ett kontrakt med konstnären.

Kontraktet upprättas i tre likalydande exemplar efter godkännande av konstnären, beställaren och Stockholm konst.

Kontraktet upprättas med en indexklausul.

Projektet utförs

Arbetet med konstverket utförs.

Konstnären har ansvar för budgeten.

Arbetet sker i löpande samråd med Stockholm konst projektledare i konstnärliga såväl som praktiska och ekonomiska frågor.

Projektet slutbesiktigas

Besiktning görs av konstnären, beställaren, Stockholm konst projektledare och ytterligare en representant för Stockholm konst. Av besiktningsprotokollet ska bland annat framgå montering, material, teknik, drifts- och underhållsbehov, samt annan information om verket.

Arbetet slutförs

Projektet invigs.

Stockholm konst ansvarar för framtagning och montering av skylt.

Stockholm konst ansvarar för framtagning av information om och skötsel-anvisningar för konstverket, som vid slutbesiktningen överlämnas till den mark- eller fastighetsägare som ska förvalta verket.

Tidsram

Hur lång tid det tar för konsten att komma på plats varierar stort med projektens storlek. En högst ungefärlig tumregel är att det tar ett år från beställningen av skissuppdraget till dess att verket är klart.

Garantibesiktning

Garantitiden för konstverket är 2 år.

Efter 2 år görs därför en s. k. garanti-besiktning av verket, av konstnären, förvaltaren samt representant för Stockholm konst.

What happens when? The Stockholm konst commissioning process from commission to inauguration

This information describes how the City of Stockholm goes about commissioning public art.

Beginning a new project

Under the One Percent Rule, the commissioning client is required to contact Stockholm konst – the public body responsible for the City of Stockholm’s public art.

Information meeting

Stockholm konst meets with the commissioning client to provide the necessary background information.

Commission

The client places a formal commission with Stockholm konst, which acts as the producer and/or purchasing agent. Stockholm konst cannot proceed without this commission.

Stockholm konst then appoints a project manager.

Consultation group

Stockholm konst appoints a consultation group for the project, with representatives

from the commissioning client and Stockholm konst, and – for larger projects – two political appointees from Stockholm Public Art Council (the public body responsible for transparency in the commissioning of art for public spaces).

Start-up meeting

Stockholm konst’s project manager holds a start-up meeting with the commissioning client, on site if necessary. The client provides the project manager with the project specifications.

Artistic programme formulated

The project manager draws up an artistic programme – proposing where and how art might be created for the site – which is discussed by the consultation group.

Artist nomination

The project manager suggests a suitable artist or artists for the project. A consultation group is formed.

Proposal

Once the consultation group has made their choice of artist, the artist is asked to submit a proposal. The invitation to submit a proposal is issued jointly by Stockholm konst and the commissioning client.

The artist then has at least three months in which to respond. The artist’s responsibilities include drawing up a realistic budget for the project.

The artist and/or the project manager

present the proposal to Stockholm konst. Stockholm konst then decides whether the proposal is ready to be presented to the consultation group.

Proposal approval

The artist and/or the project manager present the proposal to the consultation group, who discuss it and decide whether it should be approved.

The budget is discussed, and revised if necessary.

If the proposal is not approved, the process ceases at this point and Stockholm konst will select a new artist.

Artist’s contract

Once the proposal has been approved, Stockholm konst draws up a contract with the artist. The contract will include an index clause.

Once agreed, the commissioning client, the artist, and Stockholm konst each receive an identical signed copy.

Execution

The artwork is produced.

The artist is responsible for remaining within budget. Stockholm konst’s project manager collaborates closely with the artist to resolve any creative, practical and financial issues.

Final inspection

The artist, the commissioning client, Stockholm konst’s project manager, and one further representative from Stockholm konst together inspect the completed artwork. They draw up an inspection report that clearly states how the artwork was installed, its materials and manufacture, any running or maintenance requirements, and any other relevant information.

Completion

The artwork is inaugurated.

Stockholm konst is responsible for providing and mounting any signage. Stockholm konst is also responsible for issuing an information pack on the artwork and its maintenance requirements to the site- or building-owner who takes over responsibility for the artwork after the final inspection.

Guarantee inspection

The artwork must have a two-year guarantee. At the end of two years, the artist, the site- or building-owner then responsible for the artwork, and a representative from Stockholm konst will conduct a guarantee inspection.

Vi är Stockholm konst

Stockholm konst arbetar för och med stockholmarnas nya offentliga konst. Vi tar hand om hela processen som leder fram till att ny konst kommer på plats på gator och torg, i parker och bostadsområden. Dessutom arbetar vi med att förklara alla fördelar med enprocentsregeln för våra uppdragsgivare och för allmänheten. En procent som ska avsättas för konstnärlig gestaltning vid all ny-, om- och tillbyggnad i Stockholms stad. Stockholm konst arbetar också med inköp till kommunens arbetsplatser, förskolor, skolor, äldreboenden och stadsmiljöer. Under 2017 arbetade följande personer på Stockholm konst:

Mårten Castenfors

Chef, Liljevalchs konsthall/
Stockholm konst

Anna-Karin Ericson

Projektchef

Frida Cornell

Curator

Jenny Lawner

Projektadministratör

Malin Ros Tägtström

Projektadministratör

Johanna Fogel

Projektadministratör

This is Stockholm konst

What is Stockholm konst?

Stockholm konst is the public body responsible for art commissions and acquisitions for the City of Stockholm's public spaces – both indoors and outdoors.

Administratively, we come under the City of Stockholm Culture and Real Estate Division. Politically, we answer to the City Arts Council, a fourteen-strong advisory panel appointed by the City Culture Board. Financially, we work solely on a project-by-project basis: all the commissions we manage are funded through the One Percent Rule, under which 1 per cent of the building costs of all new buildings, renovations, or extensions to existing buildings carried out by the City of Stockholm must be earmarked for the creative arts.

In 2017, there were six members of staff at Stockholm konst: Mårten Castenfors, director, Anna-Karin Ericson, project director, Frida Cornell, curator, and Malin Ros Tägtström, Jenny Lawner and Johanna Fogel, project administrators.

In addition we enlist the help of freelance project managers, all artists themselves, who join us on a consultancy basis.

The One Percent Rule

The One Percent Rule was introduced by Stockholm City Council in 1963, and today Stockholm is one of the few local councils in Sweden where such art appropriations are compulsory, not just recommended. This means that new contemporary artworks are regularly to be seen in Stockholm's public spaces. The fact that the One Percent Rule has been in operation for so long means that the history of public art is clearly inscribed on the city's buildings and public spaces, and along with the architecture, squares, and other open spaces reflects the era when it was made. Thanks to the One Percent Rule, art has become a natural part of the history of the city as a whole.

Stockholms konstråd 2017

Ordinarie ledamöter

Salar Rashid (S), Ordförande
Birgitta Rydberg (L), Vice ordförande
Elisabet Reslegård (S), Ledamot
BirGitta Tornérhielm (MP), Ledamot
Birgitta Stjärneback (M), Ledamot
Mahmoud Ali Gholam (M), Ledamot
Maria Hannäs (V), Ledamot

Ersättare

Tony Nilsson (S), Ersättare
Love Edenberg (MP), Ersättare
Sofia Lundin (Fi), Ersättare
Helena Sigander (M), Ersättare
Cornilla von Plomgren (M), Ersättare
Mattias Wandler (L), Ersättare
Anders Djerf (V), Ersättare

Index, konstnärer

Tobias Alm	sid 66
Rebecka Bebben Andersson	sid 76
Pärre Andreasson	sid 90
Hans Berg	sid 116
Catti Brandelius	sid 114
Marco Cueva	sid 80
Carl Johan De Geer	sid 36
Nathalie Djurberg	sid 116
Carin Ellberg	sid 62
Love Enqvist	sid 10
Ellisif Hals	sid 50
Jeppe Hein	sid 86
Johannes Heldén	sid 6
Karl Holmqvist	sid 116
Marja Kanervo	sid 102
Zsuzsanna Larsson Gilice	sid 70
Beth Laurin	sid 120
Eva Löfdahl	sid 58
Tova Mozard	sid 16
Hanna Nilsson	sid 32
Os Gemeos	sid 94
Annika Oskarsson	sid 20
Christian Partos	sid 50
Amara Por Dios	sid 100
Linnea Rygaard	sid 98
Pia Sandström	sid 38
Maja Sten	sid 28
Elin Strand Ruin	sid 24
Aleksandra Stratimirovic	sid 42
Per Svensson	sid 46
Magnus Thierfelder	sid 106
Ylva Westerlund	sid 108
Sofia Østerhus	sid 32

Konstprojekt 2017

Redaktör: Margaretha Schön

Författare: Margaretha Schön där inget annat anges. Märten
Castenfors sid. 3–5.

Foto: Mattias Ek

Foto konstinköp: Göran Sehlstedt

Bildbearbetning: Petter Löfstedt

Grafisk form/produktion: Patric Leo

Korrektur: Olsson Diamond Text

Tryck: Göteborgstryckeriet

ISBN 978-91-983102-2-1

Stockholm konst

Stockholms konstråd

Stockholm 2017